ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΟΣ ΚΗΡΥΞ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΠΡΟΝΟΙᾼ

ΤΟΥ ΠΑΝΙΕΡΩΤΑΤΟΥ ΜΗΤΡΟΠΟΛΙΤΟΥ ΑΘΗΝΩΝ

ΚΥΡΙΟΥ ΜΕΛΕΤΙΟΥ

ΕΤΟΣ Η'. ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ ΤΗι 7 ΑΠΡΙΛΙΟΥ 1918. ΑΡΙΘ. 146

ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΗ ΠΟΛΙΤΕΙΑ

Ἀνέβαινεν ὁ Κύριος μετὰ τῶν μαθητῶν Αὐτοῦ εἰς Ἱεροσόλυμα ατὰ τὰς παραμονὰς τοῦ μεγάλου ἐκείνου Πάσχα, καθ' ὃ ἔμελλεν, κπληρῶν τὴν θείαν βουλὴν περὶ ἀπολυτρώσεως τοῦ ἀνθρωπίνου ένους καὶ τὸ ὕψιστον ἀρχιερατικὸν Αὐτοῦ ἔργον, νὰ προσενέγκῃ ὴν μοναδικὴν ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ θυσίαν, ἀληθὴς ἀρχιθύτης καὶ πανίγιον θῦμα ὁ αὐτὸς ἀποδεικνύμενος, καὶ συσταυρῶν ἑαυτῷ τὴν παγόσμιον ἁμαρτίαν εἰς τὸ διηνεκές.

Ἦτο ἀπερροφημένος ὅλος εἰς τὴν σκέψιν τῆς ὑψηλῆς ταύτης υσταγωγίας τῆς αὐταπαρνήσεως καὶ ἡ σύννοια Αὐτοῦ προεκάλεσε εταξὺ τῶν μαθητῶν Του ἀσυνήθη φόβον καὶ θάμβος, ὥστε οὗτοι ύσει διαισθανόμενοι τὴν ἱερότητα τῶν στιγμῶν ἀνέστειλαν τὸ βῆμα αὶ ἠκολούθουν αὐτὸν προπορευόμενον μόνον. Αἴφνης ὁ Κύριος στη καὶ στραφεὶς ἐκάλεσε πρὸς Ἑαυτὸν τοὺς Δώδεκα ἵνα ἐξωτεριεύσῃ αὐτοῖς τὰς ἐνδομύχους σκέψεις Του, ἵνα προείπῃ εἰς αὐτοὺς ὰ μεγάλα τραγικὰ γεγονότα, ἅτινα ἔμελλον νὰ συμβῶσιν εἰς Αὐτόν, αὶ τὴν ἀνάστασιν, ὥστε νὰ μὴ εὑρεθῶσιν ἀνέτοιμοι καὶ ἐκλίπῃ ἡ ίστις αὐτῶν. «Ἰδοὺ ἀναβαίνομεν εἰς Ἱεροσόλυμα καὶ ὁ υἱὸς τοῦ

ἀνθρώπου παραδοθήσεται τοῖς ἀρχιερεῦσι καὶ γραμματεῦσι· καὶ κατα-
κρινοῦσιν αὐτὸν θανάτῳ καὶ παραδώσουσιν αὐτὸν τοῖς ἔθνεσι· κα-
ἐμπαίξουσιν αὐτῷ καὶ μαστιγώσουσιν αὐτὸν καὶ ἐμπτύσουσιν αὐτ-
καὶ ἀποκτενοῦσιν αὐτόν· καὶ τῇ τρίτῃ ἡμέρᾳ ἀναστήσεται».

Τὸ θάμβος καὶ ὁ φόβος τῶν μαθητῶν ἀπεδεικνύοντο ἐκ τῶ-
βαθυσημάντων καὶ θλιβερῶν τούτων λόγων πληρέστατα δεδικαιολο-
γημένα, καὶ δυνάμεθα νὰ φαντασθῶμεν τὴν βαθεῖαν ὀδύνην, δυσ-
φορίαν καὶ ἀγωνίαν, ἥτις ἤρξατο ἐνσυνειδήτως πλέον ἀπὸ τῆς στιγ-
μῆς ἐκείνης συμπνίγουσα τὰς ἀφωσιωμένας αὐτῶν καρδίας· εἰς τοιοῦ-
τον δὲ βαθμόν, ὥστε οἱ πλεῖστοι αὐτῶν νὰ μὴ ἀντιληφθῶσι πλήρω-
τὴν σημασίαν τῆς τελευταίας χαρμοσύνου προρρήσεως ὅτι «τῇ τρί-
ἡμέρᾳ ἀναστήσεται». Τὴν καρδίαν αὐτῶν, καρδίαν καθαρῶς ἀνθρω-
πίνην, εἶχε πληρώσῃ ὁλοσχερῶς ἡ συρροὴ τῆς θλίψεως τῆς ἀμέσο-
καὶ ραγδαίως ἐπερχομένης, χωρὶς ἡ γελόεσσα ὑπόμνησις τῆς ἀνα-
στάσεως νὰ δύναται ἀκόμη νὰ διαπεράσῃ τὴν βαρεῖαν νεφέλην δι-
ὀλίγων ἀκτίνων. Μόνον οἱ ὀξεῖς τὴν ἀντίληψιν καὶ ὁρμητικοὶ τὴ-
ἀγάπην υἱοὶ τοῦ Ζεβεδαίου προσέσχον ἰδιαιτέρως εἰς τὴν περὶ ἀνα-
στάσεως πρόρρησιν· καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῆς ἐξαιρετικῆς ἀγάπης το-
Κυρίου πρὸς τὸν ἕτερον αὐτῶν, καὶ τοῦ θάρρους ὅπερ ἔδιδεν αὐτο-
ἡ στενὴ πρὸς τὸν Κύριον συγγένεια—ἦσαν πρῶτοι ἐξάδελφοι το-
Κυρίου ὡς τέκνα Σαλώμης τῆς ἀδελφῆς τῆς μητρὸς Αὐτοῦ—προσ-
ῆλθον καὶ αὐτοπροσώπως καὶ διὰ τῆς μητρὸς αὐτῶν πρὸς τὸν Κύ-
ριον καὶ ᾐτήσαντο παράδοξον δι' ἡμᾶς τοὺς ἐν ἐπιγνώσει τοῦ ἔργο-
τοῦ Χριστοῦ καὶ τοῦ χαρακτῆρος τῶν ἐνεργειῶν Αὐτοῦ κρίνοντα-
καὶ ἀσεβὲς διὰ τὰς περιστάσεις ἐκείνας αἴτημα, τὸ νὰ καθίσωσιν -
δεξιῶν καὶ ἐξ εὐωνύμων Αὐτοῦ ἐν τῇ δόξῃ Του. Καὶ δόξαν Αὐτο-
ὑπενόουν πάντως οὐχὶ τὴν ὕψωσιν Αὐτοῦ ἐπὶ τοῦ Σταυροῦ, ἣ-
Ἐκεῖνος ὑπεδήλου, ἀλλὰ τὴν κατὰ τὰς τότε κρατούσας ὑλόφρον-
καὶ ἐκδικητικὰς τῶν Ἰουδαίων ἰδέας καὶ προσδοκίας ἀνύψωσιν ἐ-
τοῦ θρόνου τοῦ προγόνου Αὐτοῦ Δαυῒδ ὡς ἐπιγείου Βασιλέως.

Ἀλλ' ἀληθῶς δὲν ἐγίνωσκον οἱ δύο μαθηταὶ τί ἐζήτουν. Καὶ ἵ-
τύχωσι τῆς τιμῆς τοῦ νὰ καθίσωσιν ἐκ δεξιῶν καὶ ἐξ εὐωνύμων το-
Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου ἐν τῇ δόξῃ Αὐτοῦ ἔδει νὰ πίωσι τὸ ποτήριο-
τῆς θλίψεως ὃ ἔμελλε νὰ πίῃ Αὐτός, καὶ νὰ βαπτισθῶσιν ἐν τ-
ἰδίῳ αὐτῶν αἵματι ὡς Ἐκεῖνος· καὶ θὰ συνέβαινον ταῦτα, ἀλλὰ βρ-

ύτερον· ἀλλὰ παρὰ ταῦτα ἄλλοις ἦσαν ἡτοιμασμέναι αἱ τιμητικαὶ ιῦται θέσεις, ἵνα καὶ ἐκ τούτου καταφανῇ ἡ ἐσχάτη ταπείνωσις εἰς ἣν ὑπεβλήθη ὁ Υἱὸς τοῦ Θεοῦ ὑπὲρ τῆς σωτηρίας τοῦ κόσμου, καὶ συμβολισθῇ διὰ τούτων ἡ πρὸς τὸν Χριστὸν ἐξίσωσις ἐν τῇ βασιλείᾳ τῶν οὐρανῶν καὶ τῶν μεστῶν ἀνομίας ἀνθρώπων διὰ τῆς συμμετοχῆς εἰς τὰ παθήματα Αὐτοῦ.

Ἡ ἤρεμος ὑπὸ τοῦ Κυρίου ἀπόκρουσις τῆς ὑλόφρονος αἰτήσεως τῶν δύο μαθητῶν δὲν ἤρκεσεν εἰς τοὺς λοιπούς, οἵτινες ἤρξαντο ἀγανακτοῦντες κατ᾿ αὐτῶν· καὶ ὁ Κύριος ἔλαβεν ἐντεῦθεν ἀφορμὴν νὰ ἐξενέγκῃ ἐπισημότερον ἓν τῶν ὑψηλῶν ἐκείνων διδαγμάτων, ὅπερ πολλάκις ἤδη εἶχε κατὰ διαφόρους τρόπους ἐκφράσῃ χωρὶς εἰσέτι νὰ ἐμπεδωθῇ ἐν ταῖς ψυχαῖς τῶν μαθητῶν, καὶ ὅπερ ἀποτελεῖ θεμελιώδη χαρακτῆρα τῆς ἐν τῷ κόσμῳ βασιλείας τοῦ Θεοῦ, γνώρισμα οὐσιῶδες πάσης ἀληθινῆς χριστιανικῆς πολιτείας. Οἱ ἄρχοντες τῶν ἐθνῶν, εἶπεν εἰς αὐτούς, κατακυριεύουσιν αὐτῶν, καὶ οἱ μεγάλοι αὐτῶν κατεξουσιάζουσιν αὐτῶν. Ἀλλὰ ἐν ὑμῖν δὲν θὰ σύμβαίνῃ τοῦτο· ὅστις θελήσῃ νὰ γίνῃ μέγας ἐν ὑμῖν θὰ εἶναι ὑπηρέτης ὑμῶν· καὶ ὅστις θελήσῃ νὰ γίνῃ πρῶτος ἐν ὑμῖν θὰ εἶναι δοῦλος πάντων, κατὰ τὸ παράδειγμα τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου, ὅστις δὲν ἦλθε διὰ νὰ ὑπηρετηθῇ ἀλλὰ διὰ νὰ ὑπηρετήσῃ καὶ νὰ δώσῃ τὴν ζωὴν αὐτοῦ ὡς λύτρον ὑπὲρ τῆς Ἀνθρωπότητος.

Ὅπως πάντα τὰ θεμελιώδη διδάγματα τοῦ Χριστοῦ, οὕτω καὶ τὸ μέγα καὶ καινὸν τοῦτο δίδαγμα ἀντίκειται ἄρδην πρὸς τὰ μέχρι τῶν ἡμερῶν αὐτοῦ κοινῶς παραδεδεγμένα. Ἐν τῷ ἀρχαίῳ κόσμῳ οἱ ἄνθρωποι ὑπῆρχον ἵνα δουλεύωσιν ἕκαστοι εἰς τοὺς προϊσταμένους αὐτῶν· ἐν δὲ τοῖς χρόνοις τοῦ Χριστοῦ ἰδίᾳ διὰ τῆς ὑπαγωγῆς τοῦ σύμπαντος κόσμου ὑπὸ τὴν Ρώμην ἀπετελέσθη φρικαλέα κλῖμαξ δουλείας καὶ καταδυναστεύσεως, ἐν ᾗ οἱ ἐν ἑκάστῃ βαθμῖδι κατεδυνάστευον τοὺς κατωτέρω αὐτῶν ἱσταμένους· οἱ δοῦλοι ὑπῆρχον ἵνα δουλεύωσιν εἰς τοὺς δεσπότας αὐτῶν· τὰ μέλη τῆς οἰκογενείας διετέλουν ὑπὸ τὴν ἀπόλυτον ἐξουσίαν τοῦ ἀρχηγοῦ τῆς οἰκογενείας· οἱ λαοὶ ὑπὸ τὴν ἀπόλυτον ἐξουσίαν τῶν ρωμαίων ἀρχόντων, καὶ οἱ ἄρχοντες οὗτοι κλιμακηδὸν ὑπὸ τὴν ἐξουσίαν τοῦ ἐν Ρώμῃ θεοποιηθέντος αὐτοκράτορος, ὅστις ἦτο τότε ὁ Τιβέριος, καὶ ὅστις κατὰ τὸ πλεῖστον ἐδούλευεν εἰς τὸν χείριστον δεσπότην, τὰ ἴδια πάθη.

Ἐν τῇ χριστιανικῇ πολιτείᾳ ἀνατρέπεται ἄρδην τὸ κακοποιὰ τοῦτο σύστημα· ἡ κλῖμαξ τῆς διακρίσεως θὰ ὑπάρχῃ ἐν αὐτῇ, ἀλλ τὰς ὑψηλοτέρας θέσεις θὰ καταλαμβάνωσιν οὐχὶ οἱ ἄρχοντες καὶ δυνάσται τῶν λαῶν, ἀλλ' οἱ παρασχόντες τὰς πλείστας εἰς αὐτοὺς ὑπηρεσίας· τοῦτο θὰ εἶναι τὸ μέσον τῆς ἀνυψώσεως· αἱ ἀνώτεραι θέσεις ἐν τῷ χριστιανισμῷ δὲν χορηγοῦσι δικαιώματα ἐκμεταλλεύσεω τῶν ἀνθρώπων ἁπλῶς, ἀλλὰ πρὸ πάντων ἐπιβάλλουσι καθήκοντα κα ὑποχρεώσεις· ὅστις θέλει νὰ ἀποβῇ μέγας μεταξὺ τῶν χριστιανῶ πρέπει νὰ γίνῃ ὑπηρέτης αὐτῶν, καὶ ὅστις θέλει νὰ ἀποβῇ πρῶτο ἐν αὐτοῖς πρέπει νὰ χρηματίσῃ δοῦλος πάντων. Ἐν τῇ χριστιανικ πολιτείᾳ ὅσῳ ὑψηλότερόν τις ἵσταται τόσῳ πλείονας ὑποχρεώσεις κα εὐθύνας ἔχει. Οἱ δεσπόται, ἐφ' ὅσον ὑφίστατο ἡ δουλεία, θὰ εἶχο ὑποχρεώσεις περιποιήσεως καὶ χειραγωγίας τῶν δούλων αὐτῶν, οἵτι νες θὰ ἦσαν ἐφεξῆς συνεργάται καὶ βοηθοὶ αὐτῶν ἐν ἰδιότητι κα μοίρᾳ ἀδελφῶν. Οἱ οἰκογενειάρχαι θὰ ἔχωσιν ὑποχρέωσιν ἀγάπη καὶ προστασίας τῆς οἰκογενείας αὐτῶν καὶ ἀνατροφῆς αὐτῆς ἐν παι δείᾳ καὶ νουθεσίᾳ Κυρίου. Οἱ προϊστάμενοι καθήκοντα πατρικῆς με ρίμνης ὑπὲρ τῶν ὑφισταμένων· οἱ ἐργοδόται οὐχὶ δικαιώματα ἐκμε ταλλεύσεως, ἀλλὰ καθήκοντα συντηρήσεως καὶ βοηθείας τῶν ἐργατῶ αὐτῶν· οἱ ἄρχοντες καθόλου, κατώτεροι καὶ ἀνώτεροι, καθήκοντα δι νεκοῦς μερίμνης καὶ ἀδιαλείπτου ἐργασίας ὑπὲρ τῶν ἀρχομένων.

Ἔκτοτε τὴν θέσιν τοῦ ἀτόμου ἐν τῷ κόσμῳ δὲν κανονίζει οὔτ ἡ καταγωγή, οὔτε ὁ πλοῦτος οὔτε τὰ τυχαῖα πλεονεκτήματα, ἀλλὰ τ ποσὸν καὶ τὸ ποιὸν τῶν ὑπ' αὐτοῦ παρασχεθεισῶν εἰς τοὺς ἀδελφοὺ αὐτοῦ ὑπηρεσιῶν· δὲν προσκυνεῖται πλέον ἡ εἰκὼν τοῦ Ναβουχοδο νόσορος ἡ χρυσῆ, οὐδὲ τιμᾶται δι' ἀγαλμάτων ὁ Καλιγόλας καὶ Νερων, ἀλλ' ὀνομάζονται μεγάλοι οἱ ἥρωες τῆς πίστεως καὶ τῆς πα τρίδος καὶ τοῦ πολιτισμοῦ, καὶ τιμῶνται δι' ἀναγνωρίσεως ἐν τοῖ ἁγίοις ἢ δι' ἀνδριάντων ἐν ταῖς πόλεσιν ἐκεῖνοι, οἵτινες ὑπὲρ τῆ Ἀνθρωπότητος κατηνάλωσαν τὸν βίον καὶ δὲν ἐδίστασαν εἴτε ὑπὲ τοῦ ἰδεώδους τῆς πίστεως ἀγωνιζόμενοι, εἴτε ὑπὲρ τῆς πατρίδος κα τῆς ἐλευθερίας τῶν ἀδελφῶν αὐτῶν μαχόμενοι, εἴτε ἐπὶ τοῦ ἐπιστη μονικοῦ πεδίου δρῶντες, νὰ προσενέγκωσιν ἑαυτοὺς ὁλοκαυτώματ ἢ νὰ πέσωσιν ἐνδόξως ἐπὶ τῶν πεδίων τῶν μαχῶν.

Οὗτοι εἶναι ἐν τῇ χριστιανικῇ πολιτείᾳ οἱ ἀληθῶς πρῶτοι κα

ι ἀληθῶς μεγάλοι. Καὶ ὅπως πᾶσα διδασκαλία τοῦ Χριστοῦ, οὕτω
αὶ αὕτη κυριαρχεῖ βαθμηδὸν καὶ λεληθότως ἐν τῷ κόσμῳ, προά-
ουσα τοὺς ἀνθρώπους εἰς ὁμοίωσιν πρὸς τὸ αἰώνιον πρότυπον πά-
ης ἀρετῆς, τὸν ἀρχηγὸν καὶ θεμελιωτὴν τῆς πίστεως ἡμῶν Ἰησοῦν
ριστόν, ὅστις «οὐκ ἦλθε διακονηθῆναι ἀλλὰ διακονῆσαι καὶ δοῦ-
αι τὴν ψυχὴν αὐτοῦ λύτρον ἀντὶ πολλῶν».

ΟΜΙΛΙΑ ΣΥΝΤΟΜΟΣ
ΕΙΣ ΤΟΝ ΑΠΟΣΤΟΛΟΝ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΚΗΣ ΤΩΝ ΒΑΪΩΝ

«Χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε...».

Τί εἶναι ἡ παράδοξος αὐτὴ φωνή, τὴν ὁποίαν ἀκούομεν σήμε-
ον παρὰ τοῦ Ἀποστόλου; Δὲν εἰσερχόμεθα αὔριον εἰς τὴν Ἑβδο-
άδα τῶν Παθῶν, κατὰ τὴν ὁποίαν θὰ παρασταθῶμεν εἰς τὴν φρικτὴν
κείνην ἀγωνίαν τοῦ Θεανθρώπου, εἰς τὰς ὀδυνηράς Του ἐπικλήσεις
ρὸς τὸν Οὐράνιον Πατέρα, εἰς τοὺς αἱματοειδεῖς Του θρόμβους,
ς τὴν σύλληψιν, τὴν διαπόμπευσιν, τὸν κολαφισμόν, τὸν ἐμπτυ-
μόν, τὴν μαστίγωσιν, τὸν σταυρικὸν θάνατον; Πῶς λοιπὸν τὴν
αραμονὴν τῆς ὅλης ταύτης τραγῳδίας ὑψώνει τὴν φωνήν του ὁ
Παῦλος, διὰ νὰ μᾶς ἀπευθύνῃ προτροπὴν χαρᾶς, χαρᾶς μάλιστα διὰ
ὥρα, διὰ σήμερον, δι᾽ αὔριον, διὰ πάντοτε; Καὶ πῶς εἶναι δυνατὴ ἡ
αρκὴς αὕτη χαρά, ὅταν ὁ βίος εἶναι πέλαγος, εἰς τὸ ὁποῖον τόσοι
νεμοι καὶ θύελλαι καὶ κύματα καὶ κίνδυνοι καὶ φόβοι καὶ ναυάγια,
αὶ ὅταν ἡ ζωὴ ἡμῶν ὁμοιάζῃ πρὸς στάδιον, ὅπου τόσοι ἱδρῶτες
αὶ ἀγῶνες καὶ κάματοι καὶ θλίψεις καὶ δοκιμασίαι καὶ συμφοραί;
Ὁ ἴδιος ὁ Ἀπόστολος ἐφρόντισε νὰ μᾶς προφυλάξῃ ἀπὸ τὴν
πορίαν καὶ νὰ προσδιορίσῃ ποίου εἴδους χαρὰ εἶναι ἐκείνη, ἡ ὁποία
ύναται νὰ δροσίζῃ καὶ νὰ εὐφραίνῃ πάντοτε τὸ πνεῦμα καὶ τὴν
αρδίαν μας. Δὲν εἶναι ἡ χαρὰ ἡ *κατὰ κόσμον,* ἥτις προέρχεται ἀπὸ
ωματικὰ καὶ ὑλικὰ ἀγαθά, ψευδῆ πολλάκις καὶ ποταπά, πάντοτε δὲ
σταθῆ καὶ ἐφήμερα, τὰ ὁποῖα παρέρχονται ὡς ἄνθη καὶ ὄνειρα καὶ
ομφόλυγες. Ἀλλ᾽ εἶναι ἡ *κατὰ Θεὸν χαρά,* τῆς ὁποίας πηγὴ εἶναι
ὐτὸς ὁ Θεὸς καὶ τὰ πνευματικὰ ἀγαθά, τὰ ἀναφαίρετα ἀπὸ τὸν

χρόνον, ἀπὸ τὴν θλῖψιν, ἀπὸ τὸν φθόνον, ἀπὸ τὸν διωγμόν, ἀ τὴν ἀχαριστίαν, ἀπὸ τὴν διαβολήν, ἀπὸ τὴν νόσον, καὶ ἀπὸ αὐτ τὸν θάνατον.

Καὶ προσέξατε. Τί μᾶς λέγει ἡ ἀποστολικὴ περικοπή; «Ἀδ φοί, *χαίρετε ἐν Κυρίῳ πάντοτε*».

Καὶ ὅταν λοιπὸν εἴμεθα εἰς πειρασμούς; Καὶ ὅταν εἰς θλίψ μεγάλας, καὶ δοκιμασίας φρικτάς, καὶ ἀγῶνας δυσκόλους; Καὶ ὅτ δεχώμεθα πληγὰς καὶ τὰ πάντα μᾶς εἶναι ἀπειλὴ καὶ μάχη καὶ θάνατ

Μάλιστα, καὶ εἰς τὰς περιστάσεις ταύτας οἱ ἀληθινοὶ καὶ γνήσ πιστοὶ δύνανται νὰ χαίρουν. Δύνανται, διότι πρόκειται νὰ χαίρο ***ἐν Κυρίῳ,*** ὁ δὲ Κύριος εἶναι μαζῆ μας *πάντοτε καὶ παντοῦ,* περ σότερον μάλιστα κατὰ τὰς θλίψεις μας, ἕτοιμος, ὡς Πανάγαθος Παντοδύναμος, νὰ μᾶς δίδῃ κάθε παρηγορίαν, κάθε ἀνακούφισ κάθε ἐλπίδα, πρόθυμος νὰ συμπαρίσταται, νὰ μᾶς περιβάλλῃ, νὰ ἐνισχύῃ, νὰ μᾶς κηρύττῃ τέκνα Του καὶ κληρονόμους Του, νὰ ἀσφαλίζῃ τὴν ζωὴν τὴν αἰώνιον, τὴν δόξαν τὴν ἀθάνατον, τὴν σ μετοχὴν εἰς τὰ ἀγαθὰ τῆς βασιλείας του. Καὶ τοιουτοτρόπως θλίψεις πραΰνονται, οἱ κίνδυνοι καταφρονοῦνται, αἱ πληγαὶ βαλ μώνονται, αἱ μελαγχολίαι διασκεδάζονται, αἱ ἀθυμίαι διαλύονται, στεναγμοὶ καταπαύουν, τὰ δάκρυα ἐξαλείφονται, καὶ ἐπανέρχονται ἱεροὶ ἐνθουσιασμοί, αἱ ὑψηλαὶ ἀφοσιώσεις, αἱ τίμιαι αὐταπαρνήσ καί, μαζῆ μὲ ὅλα ταῦτα, τὰ θεῖα μειδιάματα καὶ αἱ οὐράνιοι ἀγ λιάσεις καὶ χαραί.

Δὲν ὑπῆρξεν αὐτὴ ἡ ψυχολογία χιλιάδων καὶ μυριάδων μαρ ρων, ὄχι δὲ μόνον ὡρίμων ἀνδρῶν, ἀλλὰ καὶ νεανίσκων καὶ παιδ καὶ γυναικῶν καὶ παρθένων, αἱ ὁποῖαι κατεφρόνουν τὰς ἀπειλὰς τ ἀπίστων, τὰς δημεύσεις, τὰς φυλακίσεις, τοὺς τροχούς, τὰς πυράς, στρέβλας, τὰ θηρία, τὰ ξίφη, καὶ ὅλας τὰς ἄλλας ἐπινοήσεις φρικ δεστάτων βασάνων καὶ τρομερωτάτων θανάτων; Καὶ οἱ ἱεραπόσ λοι καὶ αἱ ἀδελφαὶ τοῦ Ἐλέους, τῆς ἄλλοτε, τῆς χθές, τῆς σήμερ μὴ δὲν ἐμπνέονται εἰς τὰς αὐταπαρνήσεις των παρακινούμενοι βαίως καὶ ἀπὸ τὴν συναίσθησιν τοῦ καθήκοντος, ἀλλὰ καὶ ἀπὸ τιμίαν καὶ ὑπέροχον καὶ ἀναφαίρετον χαράν, τὴν ὁποίαν χαρίζε Θεὸς εἰς τοὺς ἡρωικοὺς καὶ ριψοκινδύνους τηρητὰς τῆς ἀληθε Του, τῆς δικαιοσύνης Του, τῆς ἀγάπης Του;

Ἀγαπητοὶ ἀδελφοί. Τῆς ἐπιγείου ζωῆς ὁδοιπόροι καὶ ἀγωνισταί, δύνατον νὰ μὴ περιπέσωμεν εἰς θλίψεις καὶ δοκιμασίας. Ἔρχεται άλιστα ὥρα, κατὰ τὴν ὁποίαν ἡ καρδία μας κλείεται καὶ νεκρώεται διὰ κάθε ἐγκόσμιον χαράν. Τί θὰ μᾶς κρατήσῃ τότε εἰς τὸν ρόμον τοῦ βίου μας; Τί θὰ μᾶς ἐμψυχώσῃ καὶ θὰ μᾶς δείξῃ ἀξίους κοποὺς τῆς ζωῆς; Τί θὰ μᾶς καταστήσῃ ἱκανοὺς νὰ χρησιμοποιήωμεν ἀκόμη τὰς ἐπιλοίπους ἡμέρας μας; Τί θὰ μᾶς ἑλκύσῃ πρὸς ὴν κλίνην τοῦ ἀσθενοῦς, πρὸς τὰ δάκρυα τῆς χήρας, πρὸς τὸν στεαγμὸν τοῦ ὀρφανοῦ, διὰ νὰ περιποιηθῶμεν καὶ ἀνακουφίσωμεν, διὰ ὰ μεταδώσωμεν παρηγορίαν καὶ ἐνίσχυσιν; Ἡ κατὰ Χριστὸν ἀγάη; Ναί· ἀλλὰ καὶ ἡ ἐν Κυρίῳ χαρά, ἡ ὁποία διατηρεῖ καὶ ἐπαυάνει τὰς ἠθικὰς δυνάμεις μας καὶ μᾶς κάμνει προθύμους ἀθλητὰς οῦ καθήκοντος· ἐνῷ, ἄνευ αὐτῆς, μὲ τὴν ξηρασίαν τῆς ψυχῆς μας, ὰ περιεφέρομεν ἄτονα καὶ ἄσκοπα τὰ βήματά μας μέσα εἰς τὰ υντρίμματα καὶ τὰ ἐρείπια τοῦ βίου μας.

Καὶ ἡ χαρὰ αὕτη, ἡ ἐν Κυρίῳ, πόσον εἶναι πολύτιμος καὶ διὰ ὰ ἔθνη, τὰ ὁποῖα ἔχασαν τὴν ἐλευθερίαν των, ὥστε νὰ μὴ σβύσῃ ὶς τὴν ψυχήν των ὁ πόθος της καὶ ἡ ἐλπίς της! Ἀλλὰ καὶ ποῖον πέροχον κεφάλαιον ἠθικῆς δυνάμεως ἀποτελεῖ διὰ τοὺς λαούς, οἵινες ρίπτονται εἰς σκληροὺς ἀγῶνας διὰ τὴν ἐλευθερίαν ταύτην καὶ χουν ἀνάγκην νὰ διαφυλάξουν ἀμείωτον τὴν προθυμίαν των πρὸς λα τὰ τολμήματα, πρὸς ὅλους τοὺς κινδύνους, πρὸς ὅλας τὰς θυσίας!

Δὲν ἐδούλευσεν ἐπὶ τετρακόσια ἔτη ὁλόκληρον τὸ ἔθνος μας ὑπὸ ὸν ζυγὸν τοῦ Τούρκου, μυριάκις βαρύτερον καὶ τυραννικώτερον κείνου, ὁ ὁποῖος κατέθλιψε τοὺς Ἑβραίους εἰς τὴν Αἴγυπτον; Ξένοι ότε πρὸς κάθε ἐγκόσμιον τέρψιν καὶ χαράν, διετήρησαν ὅμως, ὁμοῦ ὲ τὴν ἐλπίδα καὶ τὴν πίστιν, καὶ τὴν δύναμιν νὰ χαίρουν ἐν Κυίῳ. Καὶ ἡ χαρὰ αὕτη τῶν πατέρων μας διετήρησεν ἀφθόνους τὰς ηγὰς τῆς ἐθνικῆς ζωῆς μας. Ὅταν δὲ ἦλθε τὸ πλήρωμα τοῦ χρόου μὲ τὴν ἐπανάστασιν τοῦ 1821, ἐταλαιπωρήθη μὲν ἡ φυλή, καὶ πεβλήθη εἰς θυσίας καὶ θανάτους, καὶ ἐγέμισεν ἀπὸ ὁλοκαυτώματα αὶ ἐρείπια ἡ χώρα· καὶ πεινῶντες ὅμως καὶ γυμνητεύοντες, καὶ καταοπτόμενοι καὶ ἀποθνῄσκοντες, δὲν κατελήφθησαν ἀπὸ τὴν ἀπελπιίαν, δὲν παρεδόθησαν εἰς οἰμωγὰς καὶ θρήνους, δὲν κατέθεσαν τὰ πλα, δὲν ἔκυψαν τὸν τράχηλον, ἀλλὰ ἔχαιρον ἐν Κυρίῳ, διότι ἔπα-

σχον ὑπὲρ τῆς πατρίδος καὶ τῆς πίστεως, καὶ μὲ ἡρωισμὸν ἄπτωτο[ν] καὶ ἀδάμαστον ἐξηκολούθουν νὰ φωνάζουν ἀπὸ τὰ αἱματοποτισμέν[α] των ἐδάφη: «*ἐλευθερία ἢ θάνατος*». Καὶ ὁ Θεός, ὅστις ἀκούει τὰ[ς] ἐπικλήσεις τῶν ψυχῶν, αἱ ὁποῖαι δὲν καταπίπτουν ὑπὸ καμμίαν πίε[ ]σιν καὶ δὲν καταπίνονται ἀπὸ καμμίαν θλῖψιν, ἀλλ᾽ ἀρύονται ἐλπίδ[α] καὶ χαρὰν ἀπὸ τῆς πίστεώς του, εὐλογήσας τὰ χυθέντα αἵματα, ἔκαμ[ε] νὰ ἀναθάλῃ ἐπ᾽ αὐτῶν τὸ ἅγιον καὶ θεῖον δένδρον τῆς ἐλευθερίας.

Ἀλλ᾽ ὁ ποιητὴς τὸ εἶχεν εἴπει: *ὁ ἀγὼν δὲν ἐπεράνθη*. Δὲν ἐτε[ ]λείωσεν ὁ ἱερὸς ἀγὼν οὐδὲ μὲ τὸ 1912 καὶ μὲ τὸ 1913. Διότι ὡρι[ ]σμένον ἦτο, φαίνεται, ἀπὸ τὴν θείαν Πρόνοιαν, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί, νὰ φθάσῃ τώρα εἰς τὸ τέλος του ὁμοῦ μὲ τὸν γενικὸν καὶ γιγάντιο[ν] ἀγῶνα, τὸν ὁποῖον τὰ εὐγενέστατα ἔθνη καὶ οἱ τιμιώτατοι λαοὶ τῆ[ς] γῆς, οἱ σύμμαχοι καὶ παραστάται τῆς φυλῆς μας, διεξάγουν κατὰ το[ῦ] δεσποτισμοῦ καὶ τῆς βαρβαρότητος ὑπὲρ τῆς διεθνοῦς ἐλευθερίας κα[ὶ] δικαιοσύνης.

Καὶ παρατηρήσατε. Οἱ λαοὶ οὗτοι καὶ τὰ ἔθνη, ἐπὶ τέσσαρα ἤδ[η] ἔτη, δὲν ζοῦν τὴν τραχυτέραν ζωήν, δὲν ὑφίστανται τὰς σκληροτέρα[ς] θυσίας, δὲν μένουν ἀποξενωμένοι ἀπὸ κάθε ἄνεσιν καὶ κάθε κοσμι[ ]κὴν τέρψιν καὶ ἀπόλαυσιν; Καὶ ὅμως διατηροῦν τὸν ἐνθουσιασμὸ[ν] καὶ τὴν χαρὰν τῆς ἱερότητος καὶ τῆς εὐγενείας τοῦ ἀγῶνός των, κα[ὶ] αὐξάνοντες τὴν πίστιν των καὶ ἐνισχυόμενοι εἰς τὴν πεποίθησιν ὅτ[ι] διατελοῦν ὑπὸ τὴν προστασίαν τοῦ Θεοῦ, αἰσθάνονται τοὺς ἑαυτού[ς] των εὐτυχεῖς, διότι μάχονται περὶ τοιαύτης ὑποθέσεως, καὶ πίπτου[ν] μὲ τὴν θείαν φλόγα καὶ μὲ τὴν ἁγίαν ἐκείνην εὐχαρίστησιν, ἡ ὁποί[α] διέκρινε τοὺς ἥρωας καὶ ἀθλητὰς τοῦ Χριστιανισμοῦ.

Ἐμπρὸς λοιπόν, ἀγαπητοὶ ἀδελφοί. Εἰς τὴν εὐγενεστάτην καὶ ἱε[ ]ρωτάτην ταύτην ἅμιλλαν, καὶ τὸ ἰδικόν μας ἔθνος, ἐπαξίως τῶν ἱστο[ ]ρικῶν του παραδόσεων καὶ τῶν τίτλων, τοὺς ὁποίους τῷ προσέδω[ ]καν τὰ χθεσινά του ἔτι κατορθώματα, καλεῖται νὰ ἀγωνισθῇ οὐδε[ ]νὸς δεύτερον, καὶ μὲ τὴν φιλότιμον προσπάθειαν νὰ στεφανώσῃ τοὺ[ς] κροτάφους του μὲ τὰς τιμιωτέρας δάφνας. Ἐὰν πίστις χρειάζεται πρὸ[ς] τοῦτο, ἐὰν καρτερία, ἐὰν αὐταπάρνησις καὶ προθυμία πρὸς κινδύ[ ]νους καὶ θυσίας, ὅλα ταῦτα μὴ δὲν εἶναι πάτρια καὶ μὴ δὲν ἰδιά[ ]ζουν πρὸ παντὸς εἰς τὴν ἑλληνικὴν ψυχήν;

Μ. Ι. Γαλανός.

Η ΡΩΣΙΚΗ ΕΚΚΛΗΣΙΑ
ΑΠΟ ΤΗΣ ΕΠΑΝΑΣΤΑΣΕΩΣ ΚΑΙ ΕΞΗΣ

(Συνέχεια τῆς σελ. 100).

Ἡ ἐπανάστασις τοῦ 1917 ἀπελύτρωσε τὴν Ἐκκλησίαν καταδυναστεύσεως καὶ καταπιέσεως δύο ἑκατονταετιῶν. Ἡ προσωρινὴ Κυβέρνησις χορηγήσασα ἐλευθερίαν συνειδήσεως καὶ λατρείας προεκήρυξε τὴν σύγκλησιν τῆς παρρωσικῆς ἐκκλησιαστικῆς Συνόδου. Μέγα κῦμα ἀναζωογονήσεως διέδραμε τὴν Ἐκκλησίαν, ὡς πνοὴ καθαροῦ ἀέρος ἐν τῇ πνιγηρᾷ ἀτμοσφαίρᾳ τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς. Τοπικὰ ἐκκλησιαστικὰ συνέδρια συνήχθησαν ἐν πάσαις σχεδὸν ταῖς ἐπαρχίαις, καὶ κληρικοὶ καὶ λαϊκοὶ νῦν τὸ πρῶτον μετὰ πολλῶν ἐτῶν πάροδον συνεζήτησαν ἀπὸ κοινοῦ ζητήματα ἐκκλησιαστικῆς καὶ ἐνοριακῆς μεταρρυθμίσεως καὶ συνέταξαν ὁδηγίας πρὸς τοὺς ἀπεσταλμένους αὐτῶν εἰς τὴν παρρωσικὴν Σύνοδον.

Οἱ Μητροπολῖται Πετρουπόλεως καὶ Μόσχας καὶ πολλοὶ ἐπαρχιακοὶ ἐπίσκοποι ἐξελέγησαν διὰ ψηφοφορίας, λαϊκῶν συμμετεχόντων ἐν τῇ ψηφοφορίᾳ, καὶ ἀρχομένης οὕτω νέας περιόδου ἐν τῇ ρωσικῇ ἐκκλησιαστικῇ ζωῇ. Πάντες οἱ νεωστὶ ἐκλεγέντες εἶχον ἤδη χειροτονηθῇ ἐπίσκοποι, ἀλλ' ἐν Μόσχᾳ ἰσχυρὸν ρεῦμα εἶχεν ἐκδηλωθῇ ὑπὲρ τῆς ἐκλογῆς γνωστοῦ δημοφιλοῦς λαϊκοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ὑπηρέτου, μόνον δὲ ἡ ἐπανειλημμένη καὶ ἀποφασιστικὴ αὐτοῦ ἄρνησις ἐκώλυσε τὴν ἀνάρρησιν αὐτοῦ εἰς τὸ μητροπολιτικὸν ἀξίωμα.

Τέλος ἡ παρρωσικὴ ἐκκλησιαστικὴ Συνέλευσις ἤρξατο μετὰ μεγάλης ἐπισημότητος τῶν ἐργασιῶν αὐτῆς τῇ 15 Αὐγούστου ἐν τῷ ἀρχαίῳ ἱστορικῷ Καθεδρικῷ ναῷ τοῦ Οὐσπένσκη ἐν τῷ Κρεμλίνῳ. Εἰδικὴ τελετὴ ἔλαβε χώραν, ἧς ἐν τέλει τὸ Σύμβολον ἐψάλη ὑπὸ πάντων τῶν μελῶν. Βαθέως συγκεκινημένοι ἐκ τοῦ μεγάλου ἐγχειρήματος, ὅπερ προύκειτο ἐνώπιον αὐτῶν, τὰ Μέλη τῆς Συνελεύσεως τὰ συνελθόντα ἁπανταχόθεν τῆς Ρωσίας, πρὶν ἐπιλάβωνται τοῦ ἔργου μετέβησαν εἰς ἐπίσημον προσκύνημα εἰς τὸ περιώνυμον μοναστήριον Τρώϊτσα, τὸ παρὰ τὴν Μόσχαν, ἵνα ἐπικαλέσωνται τὴν εὐλογίαν τοῦ ἁγίου Σεργίου, «τοῦ μεγάλου προστάτου τῆς ρωσικῆς Πατρίδος». Ἀφ' οὗ

δὲ τὸ προκαταρκτικὸν βῆμα τοῦ καταρτισμοῦ συνετελέσθη, τρία δι[...] κεκριμένα ρεύματα ἐξεδηλώθησαν κατὰ τὰς συζητήσεις.

Τὸ πρῶτον, ὅπερ δύναται νὰ ὀνομασθῇ «ἄκρα ἀριστερά», ἀντ[...] προσωπεύετο ὑπὸ τῶν προοδευτικωτέρων μελῶν τοῦ κλήρου καὶ τ[...] λαοῦ. Πρόγραμμα αὐτῶν ἦτο τέλειος χωρισμὸς Ἐκκλησίας καὶ Πο[λι]τείας, τῆς Ἐκκλησίας μενούσης ἀπολύτως ἀνεξαρτήτου δίκην «κράτο[ς] ἐν κράτει» μετὰ ριζικῶν μεταρρυθμίσεων τοῦ ἐκκλησιαστικοῦ ὀργα[νι]σμοῦ καὶ σχεδὸν πλήρους ἐλέγχου τοῦ κλήρου ὑπὸ τοῦ λαοῦ.

Οἱ ἀντίπαλοι αὐτῶν,—τὰ συντηρητικὰ στοιχεῖα τῆς Συνελεύσε[ως] —καίπερ πλήρως ἀναγνωρίζοντες τὴν ζωτικὴν ἀνάγκην μεταρρυθ[μί]σεων, ἠδυνάτουν νὰ παραιτηθῶσι τὸ παλαιὸν δόγμα «Ὀρθοδοξί[α-] Μοναρχία-Ἔθνος», καὶ ἐνδομύχως ἤλπιζον νὰ μεταχειρισθῶσι [τὸ] Πατριαρχεῖον ὡς ὄργανον πολιτικῆς προπαγάνδας πρὸς ἀποκατάστα[σιν] τῆς Μοναρχίας.

Τὸ τρίτον ρεῦμα φυσικῶς ἔρρει μεταξὺ τῶν δύο τούτων καὶ πε[ρι]ελάμβανε πάντα τὰ μετριοπαθῆ φιλελεύθερα μέλη τῆς Συνελεύσε[ως]. Ἐν ᾧ ἀπέβλεπον εἰς τὸν τελικὸν χωρισμὸν Ἐκκλησίας καὶ Πολιτεί[ας] ἐτόνιζον ὅτι ἡ Ἐκκλησία, μόλις νῦν ἀναδυομένη ἐκ τῆς ἡμιπαρα[λύ]σεως ἦτο πολὺ ἀσθενεστέρα ὑλικῶς καὶ ἴσως ἠθικῶς ἢ ὥστε νὰ [...] μόνη ἄνευ τῆς βοηθείας τῆς Πολιτείας. Ἀλλὰ τοιαύτη ὑλικὴ ὑποσ[τή]ριξις παρὰ τῆς Κυβερνήσεως οὐδαμῶς ὤφειλε νὰ ἐπηρεάσῃ τὸ δικαίω[μα] πλήρους αὐτονομίας τῆς Ἐκκλησίας, ὡς οὐδ' ἡ Ἐκκλησία ὤφειλε [νὰ] λάβῃ μέρος εἰς τὴν πολιτικὴν ζωήν, καθ' ὅσον οἱ σκοποὶ καὶ ἡ δρᾶ[σις] αὐτῆς περιορίζονται ἁπλῶς ἐν τῇ πνευματικῇ καὶ ἠθικῇ σφαίρᾳ.

Ἡ ἀνίδρυσις τοῦ Πατριαρχείου ὑπεστηρίζετο ὡς ἐπάνοδος εἰς [τὰς] ἀρχαίας παραδόσεις τῆς ἀνατολικῆς Ἐκκλησίας, ἥτις πάντοτε παρε[δέ]χετο τὴν ὕπαρξιν πνευματικῆς κεφαλῆς τῆς Ἐκκλησίας καίτοι οὐ[δα]μῶς ἐν τῇ ρωμαιοκαθολικῇ ἐννοίᾳ. Ὁ κίνδυνος μὴ τὸ Πατριαρχ[εῖον] ἀποβῇ πηγὴ ἐκκλησιαστικοῦ δεσποτισμοῦ καὶ ἀντιδράσεως θὰ ἀπετ[ρέ]πετο διὰ τῆς ἱδρύσεως μονίμου ἐκκλησιαστικοῦ συμβουλίου ἐκλεγο[μέ]νου ψήφῳ ἔκ τε κληρικῶν καὶ λαϊκῶν. Περιοδικαὶ δὲ συνελεύσεις συνεκαλοῦντο πρὸς συζήτησιν σπουδαίων προβλημάτων καὶ ζωτι[κῶν] ἀναγκῶν τῆς ἐκκλησιαστικῆς ζωῆς. Θεμελιώδεις μεταρρυθμίσεις [καὶ] ἀναδιοργάνωσις τῆς ἐνορίας περιελαμβάνοντο ἐν τῷ προγράμματι, [...] δουσαι πλήρη ἐλευθερίαν εἰς τὴν δημοσίαν πρωτοβουλίαν καὶ αὐ[...]

διοίκησιν. Τίς θὰ ἦτο ἡ ἐξέλιξις τῶν μεταρρυθμίσεων τούτων ὑπὸ τὰς τακτικὰς συνθήκας τῆς κοινωνικῆς ζωῆς εἶναι δύσκολον νὰ εἴπωμεν. Ἀλλ᾽ ὡς ὁ χρόνος καὶ ἡ πλημμυρὶς οὐδένα ἀναμένουσιν, οὕτως οὐδ᾽ ἡ ἐπανάστασις. Ἡ ἀνηλεὴς πλήμμυρα τῶν γεγονότων ἐκυλίετο παρασύρουσα παλαιοὺς τύπους καὶ θεσμούς.

Τὰ βαρέα τηλεβόλα ἐβρόντησαν τὴν προκήρυξιν ἐμφυλίου πολέμου ἐν Μόσχᾳ κατὰ τὴν ἐκλογὴν τοῦ Πατριάρχου. Πᾶσαι αἱ γαῖαι αἱ ἀνήκουσαι εἰς τὰς ἐκκλησίας καὶ τὰ μοναστήρια ἐδημεύθησαν μετ᾽ ὀλίγον, καὶ ἡ δημοσίευσις τοῦ Διατάγματος τοῦ χωρισμοῦ τῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Κράτους εἶναι πιθανῶς ζήτημα τοῦ ἀμέσου μέλλοντος [1].

Οὕτως ἡ Ἐκκλησία διέβη ἀποτόμως ἀπὸ τοῦ ἀσφαλοῦς λιμένος τῆς κυβερνητικῆς προστασίας κατ᾽ εὐθεῖαν εἰς αὐτὴν τὴν καρδίαν τῆς καταιγίδος. Διότι ἡ ἐπανάστασις ἐκόμισεν οὐ μόνον χειραφέτησιν ἀλλὰ καὶ διωγμόν. Τὰ ἀμαθῆ πλήθη, ὧν ἐν ταῖς ἀμορφώτοις διανοίαις ἡ Ἐκκλησία, ὁ Τσάρος καὶ ἡ ἀστυνομία ἦσαν ἀδιαλύτως συμπεπλεγμένα, ἐστράφησαν ἀμέσως κατὰ τῶν ἱερέων. Ἡ δημαγωγικὴ προπαγάνδα ὅτι «ὁ Θεὸς ἐφηυρέθη ὑπὸ τῶν παπῶν καὶ τῶν γεωκτημόνων πρὸς ἐκμετάλλευσιν τοῦ λαοῦ» ηὗρε προθύμους ὀπαδοὺς μεταξὺ τῶν πτωχῶν ἐξηγριωμένων χωρικῶν, ὧν τὰ χείριστα ἔνστικτα συστηματικῶς διηρεθίζοντο καὶ ἐνεθαρρύνοντο ὑπὸ συνειδητῶν ἢ ἀσυνειδήτων ἡγετῶν. Ἡ νεόκτητος ἐλευθερία ἐνοεῖτο ὑπ᾽ αὐτῶν οὐχὶ ὡς ἐλευθερία **τῆς** *ἀλλ᾽ ὡς ἐλευθερία* **ἀπὸ τῆς** *συνειδήσεως, τῆς λατρείας καὶ οἱασδήποτε τάξεως. Πολλαὶ ἐκκλησίαι ἐκλείσθησαν, ἱερεῖς προσεβλήθησαν καὶ ἐξεδιώχθησαν τῶν ἐνοριῶν αὐτῶν.*

Τὸ ἀντεκκλησιαστικὸν τοῦτο κίνημα ἐγένετο καταφανὲς ἀπ᾽ αὐτῆς τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐπαναστάσεως, καίτοι ἐν μετρίᾳ ἀρχικῶς κλίμακι. Νῦν μετὰ τῆς γενικῆς ἐξαπλώσεως τῆς ἀναρχίας ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ρωσίαν ηὐξήθη χιλιάκις. Αἱ ἐκκλησίαι κλείονται καὶ δῃοῦνται. Ἑκατοντάδες ἱερέων πλανῶνται ἄστεγοι καὶ ἐγκαταλελειμμένοι ἢ κρύπτονται μετὰ τῶν οἰκογενειῶν αὐτῶν ἐν καλύβαις, τρέμοντες περὶ τῆς ἰδίας ζωῆς. Πολλοὶ αὐτῶν ἐσφάγησαν φρικωδῶς· ἕτεροι ζητοῦσι τὴν σωτηρίαν ἀπαρνούμενοι τὴν ἱερωσύνην αὐτῶν καὶ ἐκδηλοῦντες τὴν ἀγριωτάτην δημαγωγίαν. Ἀληθιναὶ μάχαι συχνάκις συνάπτονται ἐν τοῖς χω-

---

[1] *Τὸ Διάταγμα τοῦτο ἐδημοσιεύθη ἤδη. Σ. τ. Μ.*

ρίοις καὶ ταῖς πόλεσι μεταξὺ τῶν ὑποστηρικτῶν τῆς Ἐκκλησίας κα τοῦ ὄχλου, διότι εἶναι ἀδύνατον νὰ ὁρίσῃ τις ὡς ἀθέους ἢ ἐλευθερό φρονας ἀνθρώπους ὧν ὁ μόνος θρησκευτικός, ἠθικὸς καὶ πολιτικὸ κώδηξ εἶναι «κάτω τὰ πάντα». Ἄνθρωποι οἵτινες ἀνῆκον ὀνόματι εἰ τὴν Ἐκκλησίαν εἴτε ἁπλῶς δυνάμει τῆς ἕξεως εἴτε ἐκ πολιτικοῦ ὑπο λογισμοῦ ἀπεμακρύνθησαν φυσικῶς ἀπ' αὐτῆς ἐν τῇ ὥρᾳ τῆς θλί ψεως· ἐνῷ πάλιν ἄλλοι, βλέποντες τὸ πᾶν κρημνιζόμενον περὶ αὐτοὺ ἐπανέρχονται εἰς τὰς σχεδὸν λησμονηθείσας πεποιθήσεις τῆς παιδικῆ αὐτῶν ἡλικίας.

Ἐν τῷ τρομερῷ ὀρυμαγδῷ τῶν ἀντιμαχομένων δυνάμεων, τῶ κρημνιζουζῶν καὶ ἀναδημιουργουσῶν, αἵτινες μαίνονται ἐν Ρωσίᾳ, θ καταστραφῇ ἡ ρωσικὴ Ἐκκλησία; Ἢ θὰ ἀναδυθῇ ἐξησθενημένη ἀριθ μητικῶς καὶ ὑλικῶς, ἀλλὰ ἐξηγνισμένη καὶ ἀναγεγεννημένη ὑπὸ τῆ δεινῆς δοκιμασίας καὶ ἰσχυρὰ ἐκ τῆς θλίψεως τῶν δέκα ἡμερῶν, ὅ ἡ καρδία αὐτῆς εἶναι καθαρά;

(Ἐκ τῆς «New Europe», vol. VI, Nº 73). *C. ZVEGINTSOV.*

ΑΙ ΑΚΟΛΟΥΘΙΑΙ ΤΗΣ ΑΚΑΘΙΣΤΟΥ

Μετ' ἐξαιρετικῆς συγκινήσεως καὶ συρροῆς κόσμου ἐψάλησαν ε τοὺς ναοὺς τῆς Πρωτευούσης καὶ τοῦ Πειραιῶς κατὰ τὰς πέντε πα ρελθούσας Παρασκευὰς τῆς μεγάλης Τεσσαρακοστῆς αἱ ἀκολουθίαι τῶ χαιρετισμῶν τῆς Θεοτόκου.

Ἀνεξαρτήτως τῆς λαμπρότητος καὶ τῆς σημασίας τὴν ὁποίαν προ έδωκεν εἰς τὰς ἀκολουθίας ταύτας ἡ χοροστασία τοῦ Σεβ. Μητροπο λίτου ἐν τοῖς κυριωτέροις ναοῖς καὶ τὰ σχετικὰ αὐτοῦ κηρύγματα, συρροὴ τοῦ πλήθους καὶ ἡ συγκίνησις ὀφείλεται κατ' ἐξοχὴν εἰς γεγονὸς ὅτι τὸ εὐσεβὲς ἡμῶν Γένος διατελεῖ σήμερον ὑπὸ περιστάσε ἐντελῶς παρομοίας πρὸς ἐκείνας, αἱ ὁποῖαι ἐπέβαλον εἰς τὴν Ἐκκλη σίαν κατὰ τὸν ἕβδομον αἰῶνα τὴν καθιέρωσιν τῶν εἰδικῶν τούτω τελετῶν τῆς Ἀκαθίστου παρακλήσεως καὶ δοξολογίας εἰς τὴν ὑπέρ μαχον τῆς Βασιλίδος τῶν πόλεων στρατηγὸν καὶ προστάτιδα, τὴ παναγίαν Μητέρα τοῦ Σωτῆρος ἡμῶν Χριστοῦ.

Πέρσαι τότε καὶ Ἄβαροι ἀφ᾽ οὗ κατέλαβον καὶ ἠρήμωσαν διὰ πυρὸς καὶ σιδήρου τὰς ἀνθούσας χώρας καὶ πόλεις τοῦ βυζαντιακοῦ ἡμῶν Κράτους, ἐν ᾧ ἐν τῇ πρωτευούσῃ ὠργίαζεν ἀνάξιος τυραννίσκος, εὑρίσκοντο ἐστρατοπεδευμένοι πρὸ τῆς Κωνσταντινουπόλεως, ἡ ὁποία ἐκινδύνευε τόρα τὸν ἔσχατον κίνδυνον. Ὁποία κατάπτωσις πεντήκοντα μόλις ἔτη μετὰ τὴν θαυμασίαν ἀκμὴν τοῦ Κράτους ἐπὶ τοῦ μεγάλου Ἰουστινιανοῦ, ἕνεκα τῆς ἀνικανότητος τῶν διαδόχων αὐτοῦ!

Ἀλλ᾽ ἠγρύπνει ἐπὶ τῶν τυχῶν τῆς ἱερᾶς Πόλεως καὶ τοῦ Κράτους ὁ Θεὸς καὶ ἡ ὑπέρμαχος Στρατηγὸς καὶ ἡ φιλοπατρία τῶν πολιτῶν. Ὁ ἄθλιος Φωκᾶς ἐκρημνίσθη κακῶς ἐκ τοῦ θρόνου καὶ παρεδόθη εἰς τὴν μανίαν τοῦ πλήθους, ἐκ τῆς Ἀφρικῆς δ᾽ ἐκλήθη ὁ υἱὸς τοῦ Ἕλληνος διοικητοῦ αὐτῆς Ἡράκλειος εἰς τὸν αὐτοκρατορικὸν θρόνον ἵνα σώσῃ τὸ Κράτος.

Τὸ ἔργον ἦτο ἀληθῶς ἡράκλειον, ἀλλ᾽ ἡ πίστις εἰς τὴν βοήθειαν τοῦ Θεοῦ καὶ εἰς τὴν προστασίαν τῆς Θεοτόκου, τὴν ὁποίαν βαθύτατα ᾐσθάνετο ὁ Βασιλεὺς καὶ μετέδωκε καὶ εἰς τὰ εὐσεβῆ αὐτοῦ στρατεύματα, καὶ ἡ ἀπροφάσιστος ὅλαις δυνάμεσι καὶ πάσῃ θυσίᾳ συμμετοχὴ τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὸν μέγαν ἀγῶνα ἐπέτυχον τὸ θαῦμα· καὶ καθ᾽ ὃν χρόνον ἀπὸ τῆς Κιλικίας ἐξορμήσας διὰ σειρᾶς ἀξιομνημονεύτων πορειῶν, μαχῶν καὶ νικῶν μέχρι τοῦ Καυκάσου καὶ τῆς Μεσοποταμίας ὁ ἀήττητος Αὐτοκράτωρ ἐξηνάγκαζε τοὺς Πέρσας νὰ ἐκκενώσωσι πᾶσαν τὴν ἑλληνικὴν Ἀσίαν, νὰ κρημνίσωσι τὸν βασιλέα αὐτῶν καὶ νὰ συνάψωσι συνθήκην εἰρήνης ταπεινωτικὴν δι᾽ αὐτούς, διὰ τῆς ὁποίας ὑπεχρεώθησαν μεταξὺ ἄλλων νὰ ἐπιστρέψωσι καὶ τὸν Τίμιον Σταυρὸν τὸν ὁποῖον εἶχον ἁρπάσῃ ἐκ τῆς Ἱερουσαλήμ, ἐν Κωνσταντινουπόλει ὁ εὐσεβὴς ἔπαρχος Βῶνος καὶ ὁ Πατριάρχης Σέργιος, ἐπίτροποι τοῦ Βασιλέως, ἡγούμενοι φρουρᾶς ἐχούσης ἀκμαίαν τὴν πίστιν εἰς τὴν στρατηγίαν τῆς Θεοτόκου καὶ πλήρη συνείδησιν ὅτι ἐμάχετο ὑπὲρ τῶν ἱερωτάτων καὶ τιμαλφεστάτων παντὸς ἀνθρώπου ἰδανικῶν, τῆς πίστεως καὶ τῆς πατρίδος, διεσκόρπιζον καὶ ἔτρεπον πανικόβλητον εἰς ἄτακτον φυγὴν τὸν ἕτερον πολέμιον, τοὺς Ἀβάρους καὶ ἔσῳζον μετὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως τὸ εὐρωπαϊκὸν τμῆμα τοῦ Κράτους ἀπὸ τῆς δουλείας καὶ τοῦ ἐκβαρβαρισμοῦ.

Εὐγνώμονες πρὸς τὴν ὑπέρμαχον αὐτῶν Στρατηγὸν οἱ Κωνσταντινουπολῖται καθιέρουν τὴν συγκινητικὴν τῆς Ἀκαθίστου ἀκολουθίας

ἑορτήν, ἵνα ἀναπέμψωσιν εἰς αὐτὴν τὰ νικητήρια καὶ τὰς εὐχαριστίας ἐπὶ τῇ ἀπολυτρώσει ἀπὸ τῶν δεινῶν καὶ ζητήσωσι παρ' αὐτῆς διηνεκῆ προστασίαν καὶ σωτηρίαν ἀπὸ παντοίων κινδύνων· ὁ δὲ Ἡράκλειος βραδύτερον ἀνέβαινε πλήρης βαθείας συγκινήσεως καὶ θρησκευτικῆς εὐλαβείας εἰς τὴν Ἱερουσαλήμ, ἵνα ὑψώσῃ ἐκ νέου ἐπὶ τοῦ φρικτοῦ Γαλγοθᾶ τὸν ἀνακτηθέντα ἀπὸ τῶν Περσῶν Τίμιον τοῦ Κυρίου Σταυρόν, καὶ δεηθῇ μετὰ τοῦ εὐσεβοῦς στρατοῦ του ἐπὶ τῶν τόπων τοὺς ὁποίους ἡγίασαν τὰ παθήματα καὶ τὸ αἷμα τοῦ Θεανθρώπου ἵνα ὁ Κύριος σῴζῃ τὸν λαόν Του, εὐλογῇ τὴν κληρονομίαν Του, δωρῆται εἰς τοὺς Βασιλεῖς νίκας κατὰ τῶν βαρβάρων καὶ φυλάττῃ τὸ χριστιανικὸν Κράτος διὰ τοῦ Σταυροῦ Του.

Ἡ Ἀκάθιστος ἀκολουθία διαιωνίζει εἰς τὸ Ἔθνος μας τὴν ἀνάμνησιν τῶν ἐνδόξων τούτων ἀγώνων καὶ τῆς θερμῆς προστασίας τῆς Παναγίας, δι' ἧς ἐσώθημεν τότε ἀπὸ βεβαίας θεωρουμένης καταστροφῆς. Ἀλλὰ συγχρόνως διδάσκει πᾶσαν ἑλληνικὴν γενεάν, καὶ ὄχι ὀλιγώτερον τὴν σημερινήν, ὅτι πᾶς ἀγὼν δίκαιος ὑπὲρ βωμῶν καὶ ἑστιῶν ὅταν ἀναλαμβάνηται μετὰ βεβαίας πίστεως ἐπὶ τὴν προστασίαν καὶ βοήθειαν τοῦ Θεοῦ δὲν δύναται παρὰ νὰ θριαμβεύσῃ ἐν τέλει.

Ὤ, ναί! ὅτιδήποτε καὶ ἂν συμβῇ, ὅσοιδήποτε καὶ ἂν συνομόσωσι κατὰ τοῦ δικαίου, οἱασδήποτε προσπαθείας καὶ ἂν καταβάλωσι πρὸς καταστροφὴν αὐτοῦ, τὸ δίκαιον θριαμβεύει πάντοτε, διότι ἔχει ἐν τῇ πάλῃ βοηθὸν αὐτὸν τὸν Θεόν· ὁ δὲ ἀγὼν τῶν προμάχων αὐτοῦ εἶναι πολὺ εὐκολώτερος καὶ ἡ ἐπιτυχία πολὺ ἀσφαλεστέρα ὅταν οἱ πρόμαχοι οὗτοι ἔχωσιν ἀκλόνητον τὴν πεποίθησιν εἰς τὸ δίκαιον τοῦ ἀγῶνός των, τὴν ἀφοσίωσιν εἰς τὰ ἰδεώδη των, τὴν πίστιν εἰς τὸν Θεὸν καὶ εἰς τὴν παρ' Αὐτοῦ βοήθειαν.

ΓΕΓΟΝΟΤΑ ΚΑΙ ΣΚΕΨΕΙΣ

Ἡ θεμελίωσις τοῦ ἐργατικοῦ ἀρτοποιείου Πειραιῶς.

Τῇ 1 Ἀπριλίου κατετέθη ἐν πάσῃ ἐπισημότητι ὁ θεμέλιος λίθος ἐκπολιτιστικωτάτου ἔργου, τοῦ πρώτου ἐργοστασίου ἀρτοποιΐας τοῦ ἐργατικοῦ προμηθευτικοῦ συνεταιρισμοῦ Πειραιῶς, ὑπὸ τοῦ ἀντι

προέδρου τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου, περιστοιχιζομένου ὑπὸ πολλῶν ἐκ τῶν κ. κ. ὑπουργῶν, τῶν δημοτικῶν ἀρχόντων τοῦ Πειραιῶς καὶ πλήθους ἐργατῶν.

Τὴν κατάθεσιν ηὐλόγησεν ὁ Πανιερ. Μητροπολίτης κ. Μελέτιος ἀπευθύνας καὶ τὴν ἑξῆς βραχεῖαν προσλαλιὰν εἰς τὸν ἐργατικὸν κόσμον:

«Δὲν δύναμαι», εἶπεν ὁ Σεβασμιώτατος, «νὰ μὴ ὑπενθυμίσω εἰς τοὺς παρόντας καὶ ἀπόντας πόσον ἐξαιρετικὴν θέσιν κατέχει ἐν τῷ Εὐαγγελίῳ τὸ ὄνομα ἐργάτης. Ἐργάτας ἀναζητεῖ καὶ ἀποστέλλει εἰς τὸν ἀμπελῶνά του ὁ Κύριος. Ἐργάτας συνιστᾷ νὰ ζητῶμεν διὰ τὸν θερισμὸν ἀπὸ τὸν Κύριον τοῦ θερισμοῦ. Ἄξιον τοῦ μισθοῦ αὐτοῦ ἀνακηρύττει τὸν ἐργάτην τὸν καλόν. Καί, τὸ πάντων σπουδαιότατον, αὐτὸς οὗτος ὁ Σωτὴρ ἡμῶν ἐλθὼν εἰς τὸν κόσμον καὶ γενόμενος ἄνθρωπος, εὐδοκεῖ πρὸ τῆς εἰσόδου του εἰς τὸ στάδιον τῆς δημοσίας ἀποστολῆς του νὰ ἁγιάσῃ τὴν ἐργασίαν, ἣν ἀπ᾽ ἀρχῆς ὁ Δημιουργὸς ἔθηκεν ὡς νόμον τῆς ἀνθρωπίνης ζωῆς. Καὶ ἐμφανίζεται λοιπὸν ἐν τῇ κοινωνίᾳ ὡς ἐργάτης διὰ τῶν ἰδίων του χειρῶν ποριζόμενος τὸν ἄρτον.

»„Οὐχ οὗτός ἐστιν Ἰησοῦς ὁ τέκτων ὁ υἱὸς τῆς Μαρίας;“ ἠρώτων οἱ συμπολῖταί του ἀλλήλους, ὅταν ἐν ἐκπλήξει ἤκουον τὴν θείαν διδασκαλίαν του καὶ ἔβλεπον τὰ ἔργα τῆς θαυματουργικῆς του δυνάμεως. Ἂς μὴ λησμονῇ λοιπὸν τῶν ἐργατῶν ἡ τάξις, ὅτι εἶναι ἰδιαιτέρως τετιμημένη ὑπὸ τοῦ ἐνανθρωπήσαντος Θεοῦ ἡμῶν καὶ ὅτι ἔχει ἰδιαιτέραν ὑποχρέωσιν νὰ ἀγαπᾷ τὸν Ἰησοῦν Χριστόν, καὶ ἀγαπῶσα νὰ ζῇ κατὰ τὰς ἁγίας του ἐντολάς. Οὐδὲν δύναται νὰ ἐξυψώσῃ τὸν ἐργάτην εἰς τὴν πραγματικήν του ἀξίαν καὶ νὰ ἀποκαταστήσῃ εἰς τὰ πραγμάτικά του δικαιώματα ὅσον ἡ ἐν Χριστῷ διαπαιδαγώγησις αὐτοῦ καὶ ἡ κατὰ Χριστὸν ἐκτίμησις αὐτοῦ, καὶ διὰ τοῦτο ἂς μὴ πιστεύσῃ ποτὲ τῶν ἐργατῶν ἡ τάξις ὅτι δύναται νὰ εὐτυχήσῃ ἐνστερνιζομένη διδαχὰς ἀντιβαινούσας πρὸς τὴν διδασκαλίαν τοῦ Εὐαγγελίου.

»Ὁ ἐργάτης Ἰησοῦς ἂς εὐλογήσῃ τὸ ἐργατικὸν ἵδρυμα, τοῦ ὁποίου σήμερον ἐν τῷ ὀνόματι αὐτοῦ καταθέτομεν τὸν θεμέλιον».

Τὸ ζήτημα τῆς Παλαιστίνης.

Ἀγορεύων ἐν τῇ Βουλῇ ὁ κ. Ν. Στράτος καὶ ἀναπτύσσων τὰς ἀπόψεις τῆς κοινοβουλευτικῆς ἀντιπολιτεύσεως περὶ τῆς οἰκονομικῆς συμβάσεως τῆς Ἑλλάδος καὶ τῶν συμμάχων Δυνάμεων καὶ ἐπεκτείνας τὸν λόγον ἐπὶ τῶν ἀπελευθερωτικῶν σκοπῶν τοῦ παγκοσμίου πολέμου καὶ ἰδίᾳ περὶ τῆς ἀποκαταστάσεως τῆς ἑλληνικῆς φυλῆς ἔθιξε καὶ τὸ ζωτικώτατον διὰ τὸν Ἑλληνισμὸν ζήτημα τῆς ἐγκαθιδρύσεως ἰουδαϊκοῦ Κράτους ἐν Παλαιστίνῃ, ὑποδείξας δὲ ὅτι ἄλλοτε ἡ μὲν ἐν Παλαιστίνῃ λατινικὴ ἐγκατάστασις ἀπέλαυε τῆς γαλλικῆς προστασίας, ἥτις ἐξασθενήσασα ἕνεκα τοῦ ἐν Γαλλίᾳ χωρισμοῦ τῆς Ἐκκλησίας ἀπὸ τοῦ Κράτους τείνει νῦν νὰ ἀναζωογονηθῇ ὡς ἐκ τῶν περὶ ἐγκαταστάσεως ἐν Συρίᾳ τάσεων τῆς γαλλικῆς Δημοκρατίας, ἡ δὲ ὑπὸ τῆς Ρωσίας προστασία τῆς ὀρθοδόξου Ἐκκλησίας, ἥτις εἶχε πανσλαυϊστικὰ ἐλατήρια ἐξεμηδενίσθη νῦν ἂν μὴ διὰ παντός, τοὐλάχιστον διὰ πολλὰς δεκαετηρίδας, ὑπεστήριξεν ὅτι ἐν περιπτώσει ἐγκαθιδρύσεως ἐν Παλαιστίνῃ ἐκκλησιαστικῆς πολιτείας ὑπὸ διεθνῆ ἔλεγχον ἐναπόκειται εἰς τὴν Ἑλλάδα νὰ ἐξασφαλίσῃ τὰ ἐκεῖ προνόμια τῆς Ἑλληνικῆς Ἐκκλησίας καὶ τοῦ Γένους.

Τὸ μνημόσυνον τοῦ Χαριλάου Τρικούπη.

Τῇ 30 Μαρτίου ἐτελέσθη ἐν τῷ ναῷ τοῦ Α´ νεκροταφείου Ἀθηνῶν καὶ εἶτα ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ ἀειμνήστου πολιτικοῦ Χαριλάου Τρικούπη τὸ ἐτήσιον μνημόσυνον καὶ ἐπιτάφιος δέησις ὑπὲρ αὐτοῦ ἐπὶ τῇ 22 ἐπετείῳ τοῦ θανάτου του. Παρῆσαν ὁ κ. Πρωθυπουργὸς μετὰ τοῦ Ὑπουργοῦ τῶν Οἰκονομικῶν κ. Μ. Νεγρεπόντη καὶ ἄλλων βουλευτῶν καὶ ἀνωτάτων λειτουργῶν τοῦ Κράτους καὶ οἱ συγγενεῖς τοῦ ἀοιδίμου πολιτικοῦ.

Τῆς τελετῆς προέστη ὁ Παν. Μητροπολίτης, ὅστις καὶ διὰ προσλαλιᾶς ἐπὶ τοῦ τάφου τοῦ πολυκλαύστου πολιτικοῦ ἐξῆρε δι᾿ ὀλίγων τὴν μεγαλεπήβολον προσπάθειαν τοῦ Χαριλάου Τρικούπη ὑπὲρ ἀναγεννήσεως καὶ ἀποκαταστάσεως τῆς φυλῆς, ἧς τὴν ἐκπλήρωσιν ὡς ὁ Μωυσῆς δὲν ἐπέζησεν ἵνα ἴδῃ, παραγνωρισθεὶς καὶ ποτισθεὶς τὰς πικρίας, αἵτινες κατὰ κανόνα εἶναι ἡ μοῖρα τῶν πολιτικῶν τῆς Ἑλ-

λάδος ἐφ' ὅσον ζῶσι. Κατέληξε δὲ δοξολογήσας τὸ ὄνομα τοῦ Θεοῦ, διότι ἡ κατ' ἔτος συρροὴ παρὰ τὸν τάφον τοῦ Τρικούπη τέκνων τῆς τε ἐλευθέρας καὶ τῆς ἀλυτρώτου Πατρίδος μαρτυρεῖ ὅτι τὸ ἔργον αὐτοῦ δὲν ἀνετράπη καὶ δὲν ἐξεμηδενίσθη, διότι εἶναι ἔργον εὐλογητὸν παρὰ τοῦ Θεοῦ, προαγόμενον καὶ συμπληρούμενον ἐφ' ὅσον παρέρχεται ὁ χρόνος.

ΕΙΡΗΝΙΚΑ ΓΡΑΜΜΑΤΑ

ΦΩΤΙῼ

τῷ Μακαριωτάτῳ καὶ Ἁγιωτάτῳ Πάπᾳ καὶ Πατριάρχῃ Ἀλεξανδρείας καὶ πάσης Αἰγύπτου

ΜΕΛΕΤΙΟΣ

χάριτι Χριστοῦ Μητροπολίτης Ἀθηνῶν πρόσρησιν ἐγκάρδιον ἐν Κυρίῳ Ἰησοῦ τῷ Θεῷ.

Ἀπείρῳ συγκαταβάσει τοῦ διδόντος τῇ Ἐκκλησίᾳ τοὺς ποιμένας καὶ διδασκάλους «πρὸς καταρτισμὸν τῶν ἁγίων εἰς ἔργον διακονίας εἰς οἰκοδομὴν τοῦ σώματος τοῦ Χριστοῦ», κληθέντες ψήφῳ κανονικῇ ἐπὶ τὸν προεδρικὸν τοῦτον θρόνον τῆς ἐν Ἑλλάδι ἁγιωτάτης Ἐκκλησίας, ἐν χηρείᾳ τέως διατελοῦντα, ἀπὸ τοῦ ἐν Κύπρῳ Μητροπολιτικοῦ Θρόνου Κιτίου, ὁλόθυμον μὲν ἀναφέρομεν τῷ Θεῷ ἡμῶν τὴν εὐχαριστίαν ὅτι πιστὸν ἡμᾶς ἡγήσατο θέμενος εἰς διακονίαν, κοινωνίας δὲ χεῖρα ἐν εἰρήνῃ Χριστοῦ τοῖς Προεστῶσι τῶν Ἁγίων τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησιῶν καὶ δι' αὐτῶν τῷ συνόλῳ τῶν ποιμένων τῆς μιᾶς ἁγίας καθολικῆς καὶ ἀποστολικῆς Ἐκκλησίας καὶ δοῦναι καὶ λαβεῖν διὰ σπουδῆς ποιούμεθα.

Ἐν παντὶ γὰρ καιρῷ «σπουδάζειν» ὀφείλοντες «τηρεῖν τὴν ἑνότητα τοῦ πνεύματος ἐν τῷ συνδέσμῳ τῆς εἰρήνης» ὡς ἡμῖν Χριστὸς διὰ Παύλου ἐντέλλεται, ἐν τῷ νυνὶ μάλιστα καιρῷ τῆς ἐπιμελείας ταύτης καὶ σπουδῆς τὴν ἀναγκαιότητα συνορῶμεν. Ἠγέρθη γὰρ ἔθνος ἐπὶ ἔθνος καὶ βασιλεία ἐπὶ βασιλείαν καὶ ἐγένετο ἐπὶ τῆς γῆς «συνοχὴ ἐθνῶν» καὶ ὠδῖνες θανάτου τὴν γῆν κατέκλυσαν καὶ στοναχαὶ καὶ

γόοι τὸν οὐρανὸν ἐνέπλησαν καὶ ἡ ἀγάπη τῶν πολλῶν διὰ τὸ πληθυνθῆναι τὴν ἀνομίαν ψυγῆναι κινδυνεύει. Οὐδὲ διαμάρτοι ἄν τις τῆς ἀληθείας δοκιμασίαν πίστεως ὀνομάζων τὰ νῦν ἐν τῷ κόσμῳ τελούμενα, τοῦ μὲν σκάφους τῆς ἀνθρωπίνης κοινωνίας ἐν τῷ πελάγει τῶν παθῶν κλυδωνιζομένου, τῆς δὲ κραυγῆς «ἐπιστάτα, ἐπιστάτα, ἀπολλύμεθα» παρὰ πολλῶν ὁμοῦ στομάτων ἐκφερομένης πρὸς τὸν δοκοῦντα καθεύδειν Κύριον.

Διά τοι τοῦτο καὶ θερμῶν πάντες δεόμεθα τῶν ὑπὲρ ἑαυτῶν καὶ ἀλλήλων προσευχῶν ἵνα μὴ ἐκλίπῃ ἡ πίστις ἡμῶν ἐπὶ τὸν Κυβερνήτην, τὸν δυνάμενον ἐπιτιμῆσαι τῷ ἀνέμῳ καὶ τῷ κλύδωνι, ὥστε παύσασθαι καὶ γενέσθαι γαλήνην, ἀλλὰ δυνηθῶμεν, γενναίως φέροντες τὴν «θλῖψιν τὴν μεγάλην» ἀντλῆσαι ἐξ αὐτῆς τὴν ὑπομονήν, ἐκ δὲ τῆς ὑπομονῆς τὴν δοκιμήν, ἐκ δὲ τῆς δοκιμῆς τὴν ἐλπίδα.

Πολλῇ γὰρ ἀληθῶς συνέχονται θλίψει ἐν τῷ ἐνεστῶτι καιρῷ αἱ ἅγιαι τοῦ Θεοῦ Ἐκκλησίαι, ἴδιον μὲν ἑκάστη ὑπομένουσα πειρασμόν, πᾶσαι δ᾿ ὁμοῦ ἐν τῇ σαρκὶ αὐτῶν ἀνταναπληροῦσαι τὰ παθήματα τοῦ Χριστοῦ. Ἀλλ᾿ εὐλογητὸς ὁ Θεὸς ὃς οὐκ ἐάσει ἡμᾶς πειρασθῆναι ὑπὲρ ὃ δυνάμεθα, ἀλλὰ ποιήσει σὺν τῷ πειρασμῷ καὶ τὴν ἔκβασιν τοῦ δύνασθαι ὑπενεγκεῖν.

Τὸν οὖν ἐν εἰρήνῃ Χριστοῦ καὶ ἀγάπῃ ἀσπασμὸν τῇ Ὑμετέρᾳ ἀγαπητῇ λίαν καὶ περισπουδάστῳ ἡμῖν Μακαριότητι καὶ τοῖς σὺν Αὐτῇ ἀδελφοῖς καὶ συμποιμέσιν ἐξ ἡμῶν τε αὐτῶν καὶ τῶν μεθ᾿ ἡμῶν ἀδελφῶν καὶ συμποιμένων προσάγοντες, δεόμεθα μὲν τῆς Αὐτοῦ ἀφάτου ἀγαθότητος, δι᾿ ἣν σταυρὸν καὶ θάνατον ὑπὲρ ἡμῶν ὑπέμεινε σαρκί, ἀποκαταστῆσαι τῷ κόσμῳ βαθεῖαν καὶ ἀναφαίρετον εἰρήνην, τεθεμελιωμένην ἐπὶ τῶν ἁγίων αὐτοῦ ἐντολῶν, ἱκετεύομεν δὲ τὴν Ὑμετέραν ἐπιπόθητον Μακαριότητα μνημονεύειν ἐν ταῖς ἁγίαις αὐτῆς πρὸς Κύριον εὐχαῖς καὶ τῆς ἡμῶν ἀναξιότητος ὅπως ἐλεηθῶμεν ὥστε παραστῆσαι ἑαυτὸν δόκιμον τῷ Θεῷ, ἐργάτην ἀνεπαίσχυντον, ὀρθοτομοῦντα τὸν λόγον τῆς ἀληθείας, εἰς δόξαν Χριστοῦ Ἰησοῦ τῆς ἐλπίδος ἡμῶν.

Ἐν Ἀθήναις τῇ λ΄ τοῦ μηνὸς Μαρτίου ἔτους ͵αϡιη΄.

Τῆς ἡμετέρας Σεβασμιωτάτης Μακαριότητος
ἀγαπητὸς ἐν Χριστῷ ἀδελφὸς

† ὁ Ἀθηνῶν ΜΕΛΕΤΙΟΣ

Σημ. Ε. Κ. — Ὅμοιον ἐστάλη καὶ τοῖς λοιποῖς Προέδροις τῶν Ἐκκλησιῶν μεθ' ὅσων εἶναι δυνατὴ ἐν τῷ παρόντι ἐπικοινωνία.

ΠΡΟΣ ΑΝΑΚΟΥΦΙΣΙΝ ΠΑΣΧΟΥΣΗΣ ΕΚ ΦΟΒΕΡΑΣ ΔΟΚΙΜΑΣΙΑΣ ΕΥΣΕΒΟΥΣ ΨΥΧΗΣ

Τέκνον μου,

Μὲ συνεκίνησε βαθύτατα ἡ δοκιμασία, τὴν ὁποίαν σοῦ ἔστειλεν ὁ Θεός. Δὲν εἶμαι σύμφωνος μὲ ἐκείνους, οἱ ὁποῖοι λέγουν ὅτι εἶναι ἁμαρτία νὰ χύσῃ τις δάκρυα ὅταν συμβαίνῃ εἰς αὐτὸν θλῖψις μεγάλη. Ὦ! εἶναι μεγάλη ἀνακούφισις τὰ δάκρυα εἰς μίαν ψυχὴν πονοῦσαν, ἀλλὰ ὄχι δάκρυα ἀπελπισίας καὶ ἀπογνώσεως, ἀλλὰ δάκρυα ἁγίας προσευχῆς πρὸς τὸν Θεὸν διὰ νὰ γλυκάνῃ Ἐκεῖνος τὸν πόνον τῆς πληγωμένης καρδίας. Ναί! Τὰ δάκρυα τῆς χριστιανικῆς ψυχῆς εἶναι ὄντως λατρεία πρὸς τὸν Θεόν· διότι ἡ ἀπὸ τὴν θρησκείαν φωτισμένη πονοῦσα ψυχὴ κλαίει μέν, ἀλλὰ λέγει ταυτοχρόνως: «Ὦ Θεέ μου, Σὺ τὸ ἠθέλησες, εἶναι λοιπὸν καλόν. Ναὶ μὲν τὸ λογικόν μου δὲν ἠμπορεῖ νὰ τὸ καταλάβῃ, ἡ φύσις μου τὸ ἀποκρούει καὶ λέγω: ὢ Θεέ μου, ἂν ἦτο δυνατὸν νὰ ἀποφύγω αὐτὸ τὸ πικρὸ ποτήρι! Ἀλλὰ πάλιν, ἐὰν τοῦτο δὲν εἶναι τὸ θέλημά σου, ἂς γίνῃ! Εἶναι ἀληθὲς ὅτι αὐτὸ τὸ «ἂς γίνῃ» κατ' ἀρχὰς τὸ λέγομεν μόνον μὲ τὰ χείλη μας καὶ μάλιστα καὶ τὰ χείλη τρέμουν ὅταν τὸ λέγουν. Ἀλλὰ διὰ τῆς ἐπαναλήψεως ἔρχεται πλέον καθὼς ἓν βάλσαμον εἰς τὴν καρδίαν. Ὀλίγον κατ' ὀλίγον ἡ ψυχὴ ἐνισχύεται, ἀνέρχεται ὑψηλότερα καὶ λέγει: «Ὁ Θεὸς εἶναι καλός! ὁ Θεὸς εἶναι ἀγάπη! ὁ Θεὸς ὅλα τὰ κάμνει ἀπὸ ἀγάπην». Ἡ βεβαιότης δὲ αὕτη περὶ τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ εἶναι ἡ πρώτη παρηγορία, τὴν ὁποίαν ἡ θρησκεία δίδει εἰς τὰς ψυχάς, ὅταν τὰ σκοτεινὰ σύννεφα τοῦ πόνου τὰς καλύπτουν καὶ τὸ κτύπημα τοῦ κεραυνοῦ τὰς συντρίβῃ. Ὅταν δὲ ὁ πόνος εἶναι ὑπερβολικὸς καὶ μισολιποθυμισμένη κεῖται ὑπὸ τὸ βάρος τοῦ σταυροῦ της ἡ ψυχή, τότε ὁ Πλάστης στέλλει παρὰ τὸ πλευρόν της κάποιον γλυκὺν καὶ εὐσεβῆ ἄνθρωπον ὡς παρήγορον ἄγγελον καὶ ἐκεῖ-

νος τὴν διδάσκει πῶς νὰ ἀνακουφίζεται. Τέκνον μου, φαντάσου καὶ σὺ εἰς τὸ πλευρόν σου, ὅταν πονῇς, ἕνα ἄγγελον παρήγορον ἀπεσταλμένον ἀπὸ τὸν Θεὸν καὶ λέγε ὑπ᾽ αὐτοῦ διδασκομένη τὴν προσευχὴν ταύτην πρὸς τὸν Θεόν.

«Ὦ Θεέ μου, πιστεύω ὅτι εἶσαι καλός· πιστεύω μὲ ὅλας τὰς δυνάμεις τῆς ψυχῆς μου, μὲ ὅλας τὰς ἀκτῖνας τοῦ λογικοῦ μου, μὲ ὅλας τὰς διαθέσεις τῆς καρδίας μου ὅτι εἶσαι αὐτὴ αὕτη ἡ καλωσύνη.

»Ὦ Θεέ μου, πιστεύω ὅτι δὲν εἶσαι μόνον καλός, φιλόστοργος, ἤρεμος, πρᾶος, φιλεύσπλαγχνος· πιστεύω ὅτι εἶσαι ἡ τελεία ἀγάπη· πιστεύω ὅτι ὅλαι Σου αἱ σκέψεις, ὅλαι Σου αἱ πράξεις ἔχουν τὴν πηγήν των εἰς τὴν καρδίαν Σου, τὴν πρώτην των καὶ τὴν τελευταίαν ἔμπνευσιν εἰς τὴν ἀγάπην Σου.

»Ὦ Θεέ μου, ἀγαπῶ τὸν πατέρα μου, τὴν μητέρα μου, τὸν ἀδελφόν μου, τὴν ἀδελφήν μου· ἀγαπῶ πολὺ τρυφερὰ καὶ βαθειὰ ὅλους ἐκείνους, τοὺς ὁποίους ἀγαπῶ. Ἀλλὰ πιστεύω ὅτι Σὺ μὲ ἀγαπᾷς ἀκόμη περισσότερον.

»Ὦ Θεέ μου! Κανεὶς πατέρας δὲν θὰ ἤθελε νὰ κάμῃ κακὸν εἰς τὸ παιδί του. Πῶς θὰ ἠμποροῦσα λοιπὸν νὰ φαντασθῶ ὅτι Σὺ θὰ ἤθελες νὰ κάμῃς κακὸν εἰς ἐμέ; Εἶναι ἀληθὲς ὅτι πολλὲς φορὲς ὁ πατέρας τιμωρεῖ τὸ παιδί του· τὸ κτυπᾷ· τῷ ἀφαιρεῖ πράγματα ποὺ τοῦ ἀρέσουν· καὶ χωρὶς νὰ λογαριάζῃ τὰς φωνές του τῷ ἀπαγορεύει διασκεδάσεις, αἱ ὁποῖαι τοῦ εἶναι εὐχάριστοι. Ἀλλ᾽ ὦ Θεέ μου θὰ ἠμποροῦσε ποτὲ νὰ ζητῇ κακὸν δι᾽ αὐτό; Ἆ! ποτὲ ἡ πατρικὴ ἢ ἡ μητρικὴ καρδία δὲν ἐνεργεῖ τι διὰ τὸ κακὸν τοῦ παιδιοῦ της, διὰ νὰ δείξῃ τὴν δύναμίν της, τοῦτο θὰ εἶναι φρικτὸν καὶ νὰ τὸ συλλογίζεταί τις. Καὶ ἐγὼ εἶμαι ἑτοίμη νὰ πάθω καὶ νὰ ἀποθάνω ἀκόμη διὰ τοὺς γονεῖς μου καὶ τοὺς ἀδελφούς μου. Ἰδοὺ λοιπὸν ἡ καρδία μου, ὦ Θεέ μου, εἶναι μία σκιὰ τῆς ἰδικῆς Σου φωτεινῆς καρδίας.

Λοιπὸν φιλῶ καὶ ἐγὼ τὴν θλῖψίν μου, προσκυνῶ τὸν σταυρόν μου, διότι μοῦ τὸν στέλλει ἡ ἀγάπη Σου.

Ναί! Θεέ μου, πιστεύω ἀκραδάντως ὅτι μὲ ἀγαπᾷς διὰ τοῦτο μοῦ στέλλεις σταυρούς. Ἂς εἶναι εὐλογημένον πάντοτε τὸ ὄνομα Σου. Ἐγὼ ὑπὸ τὸ βάρος τοῦ Σταυροῦ μου, θὰ κλείνω τοὺς ὀφθαλμούς μου καὶ συντετριμμένη, τετραυματισμένη, θὰ ἀναπαύωμαι πάντοτε ἐπὶ τῆς καρδίας Σου!»

«Ὦ Θεέ μου! Περιμένω ἐν εἰρήνῃ τὴν μεγάλην ἡμέραν τοῦ φωτός, καθ᾽ ἣν θὰ διαλυθῇ ἡ ὀμίχλη μας καὶ τότε θὰ γνωρίζω διατί ἀφαιρεῖς πολλάκις ἕνα καλὸν πατέρα, μίαν καλὴν μητέρα, μίαν ἀγαπημένην ἀδελφούλαν, διατί χωρίζεις συζύγους, διατί ἀφαιρεῖς ἕνα, δύο, τρία ἴσως ἀπὸ τὰ παιδιά, τὰ ὁποῖα σὰν τὰ μικρὰ πουλάκια εἶναι μέσα εἰς τὴν ὡραίαν φωλεὰν ποῦ λέγεται οἰκογενειακὸν ἄσυλον. Ἀλλὰ πιστεύω, ὅτι ὅλα τὰ κάμνεις ἀπὸ εὐσπλαγχνία».

«Ὦ Θεέ μου! Σὺ θὰ ἑνώσῃς ἐκείνους ποῦ χωρίζεις σήμερον· Σὺ θὰ ξηραίνῃς τὰ δάκρυα τοῦ πόνου· Σὺ θὰ γλυκαίνῃς τὰς θλίψεις. Ἐλπίζω, πιστεύω καὶ ἀγαπῶ».

Τοιουτοτρόπως καὶ σὺ προσεύχου πρὸς τὸν Πατέρα ἡμῶν τὸν ἐν τοῖς οὐρανοῖς καὶ Ἐκεῖνος θὰ εἶναι μετὰ σοῦ.

Μὲ θερμὰς εὐχὰς

Ἀρχιμ. ***Παντελεήμων Φωστίνης.***

ΑΝΑΓΚΑΙΑ ΔΙΑΣΑΦΗΣΙΣ

Εἰς πρόσφατον πατριωτικὴν διάλεξιν εἰς ἣν παρίστατο καὶ ἡ Α. Π. ὁ Μητροπολίτης Ἀθηνῶν ἀνεφέρθησαν καὶ αἱ Μοναὶ μεταξὺ τῶν δυναμένων νὰ συνεισφέρωσι γενναῖα ποσὰ ὑπὲρ τῶν ἐκτάκτων τῆς πατρίδος ἀναγκῶν. Προφανῶς εἶναι ἀνάγκη νὰ γνωρίσῃ τὸ Κοινὸν ὅτι κατὰ τὸν νόμον ὅστις ἀπὸ τοῦ 1909 διέπει τὰς Μονὰς πᾶσα ὑπὲρ οἱουδήτινος σκοποῦ εἰσφορὰ τῶν Μονῶν τοῦ Κράτους εἶναι ἀφαίρεσις ἀπὸ τῶν προσόδων τοῦ Γενικοῦ Ἐκκλησ. Ταμείου. Διότι κατὰ τὸν ὡς ἄνω νόμον ἡ πρόσοδος τοῦ Γεν. Ἐκκλ. Ταμείου ἀποτελεῖται *ἀπὸ τὰ περισσεύματα* τῶν Ἱερῶν Μονῶν. Τί δὲ εἶναι Γεν. Ἐκκλ. Ταμεῖον; Εἶναι ἵδρυμα δημόσιον τῆς Ἐκκλησίας εἰς τὸ ὁποῖον διὰ τοῦ εἰρημένου νόμου μετεβιβάσθησαν αἱ ὑποχρεώσεις τοῦ Δημοσίου Ταμείου τοῦ Κράτους αἱ ἀφορῶσαι τὴν μισθοδοσίαν τῶν Ἐπισκόπων, τῶν Ἱεροκηρύκων, τῶν Καθηγητῶν τῶν θρησκευτικῶν μαθημάτων κ.λ. Ὥστε ὅταν λέγωμεν ὅτι πρέπει νὰ συνεισφέρωσιν αἱ Μοναὶ ὑπὲρ τοῦ δεῖνος ἢ δεῖνος σκοποῦ πρέπει νὰ ἐννοῶμεν ὅτι ἀξιοῦμεν νὰ συνεισφέρῃ τὸ Γεν. Ἐκκλ. Ταμεῖον. Ἀλλὰ

τοῦ Ταμείου τούτου αἱ ὑποχρεώσεις εἶναι τόσον δυσανάλογοι πρὸς τὰς προσόδους ὥστε σπουδαιόταται μὲν ἐκκλησιαστικαὶ ἀνάγκαι μένουν ἀθεράπευτοι δι' ἔλλειψιν προσόδων ὑφίσταται δὲ ἀκόμη καὶ ζήτημα ἰσοζυγίου ἐν τῷ προϋπολογισμῷ τοῦ Γεν. Ἐκκλ. Ταμείου διὰ τὰς παρούσας αὐτοῦ ἀνάγκας. Οὕτως εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ 1918 ἀναγράφονται ἔσοδα μὲν δρ. 827,812 ἔξοδα δρ. 808,184. Ἀλλὰ τὰ μὲν ἔσοδα εἶναι ζήτημα ἂν θὰ πραγματοποιηθῶσιν ὡς ἐκ τῶν περιστάσεων κατὰ τὰ $^3/_4$ τὰ δὲ ἔξοδα ἐπεφορτίσθησαν ἤδη καὶ θὰ ἐπιφορτισθῶσιν ἀκόμη δι' ἐκτάκτων πιστώσεων.

Ἐντετάλημεν νὰ γνωρίσωμεν ταῦτα δημοσίᾳ πρὸς ἐπανόρθωσιν ἐσφαλμένων ἀντιλήψεων.

3 Ἀπριλίου 1918.

Ὁ Διευθυντὴς τοῦ Γεν. Ἐκκλ. Ταμείου
Α. Πανουργιᾶς.

ΧΡΟΝΙΚΑ

Ἐκκλησιαστικά.

***Ἱ. Σύνοδος.** Συνεδρία τῆς 28 Μαρτίου.*— Ἀπεφασίσθη νὰ κληθῶσιν ἐνώπιον τῆς Συνόδου οἱ ἱερεῖς Π. Καραστατήρας καὶ Σ. Πανταζᾶτος κατηγορούμενοι ὡς ἀπολελυμένως χειροτονηθέντες.

— Ἀνετέθη εἰς τὸν Σεβ. Ἐπίσκοπον Γυθείου ὅπως μεταβῇ εἰς τὴν ἕδραν τοῦ Σεβ. Ἐπισκόπου Γόρτυνος καὶ Μεγαλοπόλεως κ. Ἰωάννου καὶ ἐξακριβώσῃ τὴν ἀκρίβειαν τῶν ὑποβληθέντων ἐκ τῆς ἐπαρχίας παραπόνων περὶ σωματικῆς καὶ πνευματικῆς ἀνεπαρκείας περὶ τὴν ἐκτέλεσιν τῶν ποιμαντικῶν καθηκόντων τοῦ εἰρημένου Ἱεράρχου.

— Ἐνεκρίθη ἡ χειροτονία τοῦ ἱεροδιακόνου Ἰωνᾶ Χρύσῃ εἰς πρεσβύτερον ἐκτελεσθησομένη ὅταν προταθῇ εἰς θέσιν ἔχουσαν ἀνάγκην ἱερατικῆς ὑπηρεσίας.

— Ἀναγνωσθέντος ὑπομνήματος τοῦ πρώτου γραμματέως τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ἀρχιμανδρίτου κ. Ζαχ. Λιανᾶ περὶ ἀνεπαρκείας τοῦ προσωπικοῦ τῶν γραφείων τῆς Ἱ. Συνόδου ἀπεφασίσθη νὰ προταθῇ ὁ διορισμὸς ἑνὸς ἔτι γραμματέως καὶ δύο γραφέων, νὰ προκληθῇ ἡ νομοθετικὴ διάταξις περὶ διορισμοῦ καὶ ἑτέρου γραμματέως μὲ εἰδικὸν καθῆκον τὴν μελέτην καὶ εἰσήγησιν τῶν δικαστικῶν ὑποθέσεων.

— Ἐπὶ αἰτήσεως 19 δοκίμων τῆς ἐν Καλάμαις Γυναικείας Ἱερᾶς Μονῆς ὅπως καρῶσιν εἰς μοναχὰς ἀπεφασίσθη νὰ ζητηθῶσι συμπληρωματικαὶ πληροφορίαι περὶ τοῦ χρόνου τῆς εἰσόδου των εἰς τὴν Μονήν, τῆς ἡλικίας, τῆς χρησιμότητος κλπ.

Συνεδρία τῆς 30 Μαρτίου. — Παρασιασθεὶς ἐνώπιον τῆς Ἱερᾶς Συνόδου ὁ ἱερεὺς Π. Καραστατήρας ἐδήλωσεν ὅτι ἐχειροτονήθη ὑπὸ τοῦ Ἁγίου Ἀρδαμερίου διὰ τὴν ἕδραν τῆς ἐπισκοπῆς αὐτοῦ Γαλάτισταν, ὅτι παρεπιδημεῖ ἐνταῦθα ἐπ' ἀδείᾳ χάριν ἀτομικῶν του ὑποθέσεων, καὶ ὅτι εἰς πρώτην εὐκαιρίαν θὰ μεταβῇ εἰς τὴν θέσιν του. Ἡ Ἱ. Σ. ἀποδεξαμένη τὰς ἐξηγήσεις του ταύτας διέταξεν αὐτὸν ὅπως ἐντὸς 15 ἡμερῶν εἰδοποιήσῃ αὐτὴν περὶ τῆς εἰς Γαλάτισταν ἀφίξεώς του, ἀπηγόρευσε

αὐτῷ πᾶσαν κατὰ τὴν ἐν Ἀθήναις παραμονήν του ἱεροπραξίαν.

— Εἰς τὸν ἀρχιερατ. ἀντιπρόσωπον τῆς ἐπισκοπῆς Τριφυλίας ἀναγγείλαντα ὅτι ἀποβιώσαντος τοῦ ἱερέως Κάτω Σουλιμᾶ διώρισεν ἐκεῖ κανονικὸν ἐφημέριον τὸν ἱερέα Ἄνω Σουλιμᾶ Παν. Παπαναστασίου ἀπεφασίσθη νὰ δηλωθῇ ὅτι, ἂν ἡ τοποθέτησις ἐγένετο πρὸς προσωρινὴν ἐξοικονόμησιν τῶν πραγμάτων, καλῶς ἐγένετο, ἄλλως χαρακτηρίζεται ὡς καθ' ὑπέρβασιν δικαιοδοσίας καὶ παρὰ τὸν νόμον γενομένη.

Συνεδρία τῆς 2 Ἀπριλίου. — Συνεπείᾳ προφορικῆς παρατηρήσεως τῶν στρατιωτικῶν ἀρχῶν ὅτι τὸ ἔνδυμα τοῦ ράσου καὶ τοῦ καλυμμαυχίου ἐμποδίζει τοὺς στρατιωτικοὺς ἱερεῖς νὰ μεταβαίνωσιν εἰς τὰ χαρακώματα, ἀπεφασίσθη νὰ κοινοποιηθῇ ἐγκύκλιος πρὸς αὐτοὺς διὰ τοῦ Ὑπουργείου τῶν στρατιωτικῶν ὅτι ἐπιτρέπεται, χάριν ἀσφαλείας τοῦ στρατεύματος, κατὰ τὴν εἰς τὰ χαρακώματα παρουσίαν των νὰ φέρωσιν ἀντὶ τοῦ ράσου μανδύαν ἐκ χακί, καὶ ἀντὶ τοῦ καλυμμαυχίου πηλήκιον ἐκ χακὶ μὲ σταυρόν. Ἐν ταῖς πόλεσιν ὅμως θὰ φέρωσι τὸ σύνηθες ἱερατικὸν ἔνδυμα.

Συνεδρία τῆς 4 Ἀπριλίου. — Ἀνεγνώσθησαν ὑπὸ τοῦ Σεβ. Προέδρου τὰ εἰρηνικὰ γράμματα τὰ ἀποσταλέντα ὑπ' αὐτοῦ ἐπὶ τῇ ἀναρρήσει του εἰς τὸν μητροπολιτικὸν θρόνον Ἀθηνῶν πρὸς τοὺς ἁγιωτάτους Πατριάρχας καὶ τοὺς Προέδρους τῶν λοιπῶν ὀρθοδόξων αὐτοκεφάλων Ἐκκλησιῶν.

— Ἡ Ἰ. Σ. ἀπαντῶσα εἰς ἀνακοίνωσιν τῆς ἐπισκοπ. Ἐπιτροπείας Μαντινείας ὅτι αὕτη προέβη εἰς προσωρινοὺς διορισμοὺς καὶ μεταθέσεις ἐφημερίων καὶ εἰς διορισμὸν προσωρ. ἡγουμενοσυμβουλίου ἐν τῇ ἱ. Μονῇ Ἐπάνω Χρέπας, ἠκύρωσε πάσας τὰς πράξεις ταύτας καὶ ἐνετείλατο τῇ Ἐπισκ. Ἐπιτροπείᾳ ὅπως ὑποβάλῃ σχετικὰς προτάσεις πρὸς ἔγκρισιν εἰς τὴν Ἰ. Σύνοδον, ἥτις μόνη εἶναι ἁρμοδία ἐν παρομοίαις περιστάσεσι διὰ τὸν διορισμὸν καὶ μετάθεσιν κληρικῶν.

— Εἰς αἴτησιν τῆς ἐπισκ. Ἐπιτροπείας Καλαβρύτων περὶ ἀντικαταστάσεως μελῶν τινων τοῦ ἐπισκ. δικαστηρίου ἡ Ἰ. Σ. ἀπήντησεν ὅτι τὰ μέλη τῶν ἐπισκοπ. δικαστηρίων δὲν ἀντικαθίστανται εἰμὴ αἰτίᾳ θανάτου ἢ λόγῳ δικαστικῆς ἀποφάσεως.

— Ἀπεφασίσθη ὅπως πᾶσαι αἱ κατὰ κληρικῶν ἐπὶ συμμετοχῇ εἰς τὰ γνωστὰ ἀναθέματα καταγγελίαι παραπέμπονται εἰς τοὺς οἰκείους Ἱεράρχας πρὸς διεξαγωγὴν τακτικῶν ἐνόρκων ἀνακρίσεων.

— Ἐπεκυρώθη κατ' ἔφεσιν ἡ κατὰ τοῦ ἐφημερίου Μεσαγροῦ Αἰγίνης Νικολάου Μελωτᾶ ἐπὶ ἀνικανότητι κατὰ τὸν περὶ ἐνοριῶν νόμον ἀπόφασις τοῦ ἐπισκοπικοῦ δικαστηρίου τῆς ἱ. Μητροπόλεως Ἀθηνῶν.

— Ἡ Ἰ. Σ. λαμβάνουσα ὑπ' ὄψει ὅτι τὸ Κράτος καὶ τὸ Ἔθνος ὁλόκληρον ἀπεδύθησαν εἰς τὸν ὑπὲρ τῶν ὅλων ἀγῶνα πρὸς ὁλοκληρωτικὴν τῆς Ἑλληνικῆς Πατρίδος ἀπελευθέρωσιν, καὶ ἐπιθυμοῦσα ὅπως ἡ Ἐκκλησία συμβάληται δι' ὅλων αὐτῆς τῶν δυνάμεων εἰς τὸν ἅγιον τοῦτον σκοπόν, ἐγκρίνει ἐξ ἰδίας ὅλως πρωτοβουλίας ὅπως ἐπιστρατευθῶσι καὶ πάντες οἱ εἰς τὰς τάξεις τοῦ ἱεροῦ κλήρου κατηριθμημένοι μοναχοὶ καὶ ἱερωμένοι, οἱ κατωτέρας τῶν 30 ἐτῶν ἡλικίας, ὑπὸ τὸν ὅρον ὅπως καὶ οὗτοι ὡς καὶ πάντες οἱ πτυχιοῦχοι τῆς θεολογίας καὶ Ριζαρείου καὶ εἴ τινος ἄλλης ταύταις ἰσοβάθμου σχολῆς, οἱ δι' ἱερατικὴν ἐπίσης ὑπηρεσίαν προωρισμένοι χρησιμοποιηθῶσιν εἰς τὰς βοηθητικὰς ὑπηρεσίας καὶ τὰς μόνας ἐκ τῶν στρατιωτικῶν ὑπηρεσιῶν μὴ ἀντιβαινούσας εἰς τὸ κληρικὸν ὑπούργημα.

Διάφορα.

Ἐτιμήθησαν διὰ τοῦ ἀργυροῦ Σταυροῦ τοῦ Σωτῆρος καὶ προήχθησαν ἅμα εἰς τὸν χρυσοῦν οἱ Σεβασμιώτατοι Μητροπολῖται Μυτιλήνης κ. Κύριλλος, Κασσανδρείας κ. Εἰρηναῖος καὶ Βερροίας κ. Καλλίνικος.

— Προήχθη ὁ θεοφιλ. Ἐπίσκοπος Πέτρας κ. Τίτος εἰς τὸν Ταξιάρχην τοῦ Τάγματος Γεωργίου τοῦ α'.

— Προήχθησαν εἰς τὸν χρυσοῦν Σταυρὸν τοῦ αὐτοῦ Τάγματος οἱ ἀρχιμανδρῖται Παρισίων κ. Γερμ. Βασιλάκης, καὶ Μασσαλίας κ. Σ. Πετσάλης.

— Ἐτιμήθησαν διὰ τοῦ ἀργυροῦ Σταυροῦ τοῦ Σωτῆρος ὁ ἀρχιμ. Σόφιας κ. Δαμασκηνὸς καὶ ὁ τμηματάρχης τῶν ἐκκλησιαστικῶν κ. Ἀ. Ἀλιβιζᾶτος.

— Ὁ ἐφοπλιστὴς κ. Ἕκτωρ Δρα-

κούλης ἔθεσεν εἰς τὴν διάθεσιν τῆς Ἑταιρείας τῆς Ὑγιεινῆς τὸ ἀπαιτούμενον ποσὸν πρὸς ἔκδοσιν βιβλίου περὶ τῆς ὑγιεινῆς τῶν πόλεων.

— Ὑπὲρ τοῦ ἀσύλου τῆς ἁγ. Αἰκατερίνης εἰσήνεγκαν αἱ Κυρίαι Θεανὼ Ἀ. Δεληγεώργη καὶ Μαρία Αλ. Καραπάνου ἀνὰ δραχ. 1.000.

— Ἐνεκρίθησαν ὑπὸ τοῦ Διοικ. Συμβουλίου τοῦ γενικοῦ ἐκκλησ. Ταμείου αἱ ἑξῆς πιστώσεις ψηφισθεῖσαι ὑπὸ ἱερῶν Μονῶν τῆς ἐπισκοπῆς Χαλκίδος καὶ Καρυστίας ὑπὲρ τῶν οἰκονομικῶν συσσιτίων: Μονῆς Γαλατάκη δρ. 2,500 Μονῆς Ἤλια δρ. 1000, Μονῆς Μάντζαρη δρχ. 250, Μονῆς Καρυῶν δρχ. 150 Μονῆς Γέροντος δρχ. 600 καὶ Μονῆς Λευκῶν δρχ. 75.

ΝΕΑ ΒΙΒΛΙΑ

Μελισσηνοῦ Χριστοδούλου, *Μητροπολίτου Μαρωνείας*, Μελέται, ἐν Ἀθήναις 1918.

Ὑπὸ τὴν ἀνωτέρω ἐπιγραφὴν ἐξεδόθη συλλογὴ λόγων καὶ πραγματειῶν τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μαρωνείας κ. Μελισσηνοῦ ἀφιερωμένη τῇ *Ἁγιοταφιτικῇ Ἀδελφότητι* «τῇ ἀκοιμήτῳ φρουρᾷ καὶ σθεναρᾷ προμάχῳ τῶν ἐν Παλαιστίνῃ τιμαλφῶν καὶ πανσέπτων ἱερῶν Προσκυνημάτων τοῦ Γένους». Προτάσσεται δὲ μελέτη περὶ τῆς εὐλαβείας τοῦ Γένους πρὸς τὸν Πανάγιον Τάφον μετὰ προγράμματος τακτικῆς ἐτησίου εἰσφορᾶς τοῦ πανελληνίου ὑπὲρ αὐτοῦ καὶ ἐξοφλήσεως τοῦ χρέους του. Ἡ μελέτη αὕτη εἶναι ἐπικαιροτάτη, διότι εὐδοκίᾳ μὲν τοῦ Θεοῦ ἀπηλευθερώθησαν τὰ πάνσεπτα Προσκυνήματα, ὧν φρουρὸς ἄγρυπνος εἶναι τεταγμένη ἡ Ἁγιοταφιτικὴ Ἀδελφότης, ἀλλὰ δυστυχῶς ἀφῆκαν αὐτὴν οἱ Τοῦρκοι δούλην δυσαπαλλάκτου χρέους. Εἶναι θερμὴ ἡ ἔκκλησις τοῦ Σεβ. Μητροπολίτου Μαρωνείας πρὸς τὸ Γένος ὑπὲρ τῶν Προσκυνημάτων καὶ ἄξια πολλοῦ λόγου τὰ μέσα πρὸς συστηματικὰς εἰσφορὰς τοῦ Γένους ὑπὲρ αὐτῶν. Μετὰ δὲ τὴν λαμπρὰν ταύτην μελέτην ἐπακολουθεῖ μελέτη περὶ συστηματοποιήσεως καὶ ἐξαπλώσεως τοῦ θείου κηρύγματος καὶ τῆς ἱερᾶς ἐξομολογήσεως μετὰ ἐ[illegible] διδακτικῶν ὁμιλιῶν ἐν τῷ δευτέρῳ τῆς συλλογῆς μέρει. Τὸ τρίτον μέρος αὐτῶν κατέχουσι πέντε ἐπιστημονικαὶ πραγματεῖαι ἐπὶ διαφόρων σημείων τῶν ἀποφάσεων τῆς Νομοπαρασκευαστικῆς Ἐπιτροπείας πρὸς ἀναθεώρησιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν νόμων ἤτοι περὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν Ἐπισκοπῶν καὶ τῶν ἐν τῇ ἱερᾷ Συνόδῳ συνέδρων, περὶ Ἐπισκοπῶν καὶ Ἀρχιερέων, περὶ τῶν διατυπώσεων πρὸς ἔκδοσιν Ἐπισκοπικῆς ἀδείας διὰ τὴν τέλεσιν γάμου, περὶ τῶν γάμων κατ᾿ οἰκονομίαν καὶ περὶ ἱερολογίας τῆς Μνηστείας. Τέλος ἐν τῷ τετάρτῳ τῆς συλλογῆς μέρει παρατίθεται πραγματεία περὶ ἐνοριακῶν ναῶν καὶ ἐφημερίων καὶ ἐπακολουθοῦσι κρίσεις διαφόρων ἐπιστημόνων ἐπὶ τῶν ἀνωτέρω μελετῶν καὶ πραγματειῶν.

Καὶ ἐκ τῆς ἁπλῆς δὲ ταύτης ἀναγραφῆς τοῦ περιεχομένου τῆς συλλογῆς ταύτης καταφαίνεται ἡ μεγάλη σπουδαιότης αὐτῆς. Δὲν ἐμφανίζεται ἐν αὐτῇ μόνον ὁ ζηλωτὴς Ἱεράρχης ἀλλὰ καὶ ὁ ἐπιστήμων νομολόγος καὶ κανοναλόγος πεπειραμένος καὶ ἐμβριθὴς παρατηρητὴς καὶ μελετητής. Τούτου ἕνεκα αἱ μελέται αὗται εἶναι ἄξιαι πάσης συστάσεως καὶ προσοχῆς, ἀλλὰ καὶ μιμήσεως παρὰ πάντων τῶν δυναμένων νὰ συντελέσωσιν εἰς τὴν κρείττονα ῥύθμισιν τῶν ἐκκλησιαστικῶν πραγμάτων. Διότι τῆς τοιαύτης ῥυθμίσεως πρέπει νὰ προηγηθῇ ἐπιστημονικὴ μελέτη καὶ διαφώτισις παρὰ πάντων μὲν τῶν δυναμένων νὰ πράξωσι τοῦτο ἰδίᾳ δὲ παρὰ τῶν Ἱεραρχῶν.

Ἀρχιμ. ***Χρυσόστομος Παπαδόπουλος.***

ΟΡΟΙ ΣΥΝΔΡΟΜΩΝ

Ἐν Ἀθήναις . . . . δρχ. 10
Ἐν ταῖς ἐπαρχίαις . . . . . . » 12
Ἐν τῷ ἐξωτερικῷ . . . . . . » 15
Ἕκαστον τεῦχος δρχ. 0,35.

ΓΡΑΦΕΙΑ
ἐν τῇ ἱερᾷ Μητροπόλει Ἀθηνῶν

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΧΑΡΙΛΑΟΣ Ι. ΠΑΠΑΪΩΑΝΝΟΥ δ. θ.